

INTERNATIONELLA HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Den europeiska exekutionstiteln

En studie av förordning (EG) nr. 805/2004

Filosofie magisteruppsats inom internationell processrätt

Författare: Sofie E Alexandersson

Handledare: Marie Larsson Linton

Jönköping juni 2005

JÖNKÖPING INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL
Jönköping University

The European Enforcement Order

A Study of Regulation (EC) No. 805/2004

Master's thesis within International Procedural Law

Author: Sofie E Alexandersson

Tutor: Marie Larsson Linton

Jönköping June 2005

Magisteruppsats inom internationell processrätt

Titel:	Den europeiska exekutionstiteln – En studie av förordning (EG) nr. 805/2004
Författare:	Sofie E Alexandersson
Handledare:	Marie Larsson Linton
Datum:	2005-05-23
Ämnesord:	Europeisk exekutionstitel, internationell processrätt, obestridda fordringar

Sammanfattning

Gränsöverskridande handel och samfärdsel inom den Europeiska gemenskapen har fört med sig ett behov av domar som gäller i andra medlemsstater. Både möjligheterna till och förfarandena för erkännande och verkställighet har förbättrats avsevärt med ikraftträdandet av förordning (EG) nr. 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen).

Trots utvecklingen är förfarandena fortfarande invecklade och utdragna. Många borgenärer underlåter att försöka få domar erkända och verkställda eftersom kostnaderna i såväl tid som pengar avskräcker. Den 21 januari 2005 trädde en ny förordning i kraft på området, förordning (EG) nr. 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (exekutionstitelsförordningen). Förordningen syftar till att möjliggöra fri rörlighet av domar. Ett intyg om europeisk exekutionstitel utfärdas och kan direkt läggas till grund för verkställighet inom gemenskapen, utan mellankommande nationella förfaranden som förklarar en dom verkställbar. Intyget om en europeisk exekutionstitel medför också att en part inte kan motsätta sig verkställighet. Exekvaturförfarandet avskaffas alltså och domen kontrolleras endast i ursprungsstaten innan den godkänns som europeisk exekutionstitel.

Förordningen börjar tillämpas den 21 oktober 2005 och fram till dess går det bara att spekulera i dess betydelse för erkännande och verkställighet av vissa utländska domar. Denna studie av förordningen och dess tillämpning visar att vissa brister föreligger. Den tycks dock på det hela taget vara tillfredsställande utformad för att uppnå sitt syfte: att underlätta fri rörlighet av domar.

Master's Thesis in International Procedural Law

Title: The European Enforcement Order –
A study of Regulation (EC) No. 805/2004

Author: Sofie E Alexandersson

Tutor: Marie Larsson Linton

Date: 2005-05-23

Subject terms: European Enforcement Order, International Procedural Law,
Uncontested Claims

Abstract

Increased trade and exchange within the European Community has brought with it the need for less restricted circulation of judgments. The situation has improved greatly due to the enactment of Regulation (EC) No. 44/2001 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (the Brussels I Regulation).

Despite recent improvements the proceedings are still time-consuming and difficult. Many creditors refrain from having judgments recognized and enforced as the proceedings cost too much time and are too time-consuming. On January the 21st 2005 a new Regulation entered into force, Regulation (EC) No. 805/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (The Enforcement Order Regulation). The purpose of the Regulation is to permit free circulation of judgments.

A judgment can be certified as a European Enforcement Order and is thereby directly enforceable throughout the European Community. Intermediate proceedings declaring the judgment enforceable are abolished. An issued European Enforcement Order furthermore prevents the parties from opposing enforcement. The exequatur is abolished and the judgment is examined only by the Member State of origin before being certified as a European Enforcement Order.

The Regulation applies from October the 21st 2005. Until then only speculations can be made about its impact on the recognition and enforcement of foreign judgments. This study of the Enforcement Order Regulation and its scope shows some weak points. The Enforcement Order Regulation does however in general seem to be well suited to obtain the stated purpose: permitting free circulation of judgments.

Innehåll

Förkortningslista	ii
1 Inledning	1
1.1 Om ämnet	1
1.2 Syfte och avgränsning	3
1.3 Metod och material	4
1.4 Terminologi	5
1.4.1 Erkännande och verkställighet.....	5
1.4.2 Ursprungsstat och verkställighetsstat	6
1.5 Disposition	6
2 Om förordningen	8
2.1 Bakgrund.....	8
2.2 Innehåll.....	10
2.2.1 Syfte, tillämpningsområde och definitioner	10
2.2.2 Den europeiska exekutionstiteln	12
2.2.3 Miniminormer för förfarandet.....	14
2.2.4 Verkställigheten.....	18
2.2.5 Förlikningar och officiella förhandlingar	21
2.2.6 Avslutande bestämmelser.....	22
2.2.7 Intyg om europeisk exekutionstitel.....	23
2.3 Några reflektioner över förordningen.....	23
2.4 Jämförelser med Bryssel I-förordningen.....	25
3 Kommentarer	29
3.1 Krav på den ursprungliga domen	29
3.2 Miniminormerna	30
3.3 Avskaffandet av exekvatur.....	32
3.3.1 Kontrollförfarandet.....	32
3.3.2 Överklagandeförbud.....	34
3.3.3 Hinder mot verkställighet	36
3.4 Valmöjligheter	38
4 Sammanfattning	41
Referenslista	44
Bilaga 1 – Exekutionstitelsförordningen	48
Bilaga 2 – Artikel 6 (Konventionen om mänskliga rättigheter)	81
Bilaga 3 – Artikel 47 (Europeiska unionens rättighetsstadga)	82

Förkortningslista

ECR	European Court Reports
EG	Europeiska gemenskapen
EGT	Europeiska gemenskapernas officiella tidning
EU	Europeiska unionen
EuGVVO	Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsverordnung
EUT	Europeiska unionens officiella tidning
GD	Europeiska gemenskapernas domstol
IPRax	Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrecht
KOM	Kommissionens dokument avsedda för andra institutioner (lagförslag, meddelanden, rapporter etc.)
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv
UB	Utsökningsbalken (1981:774)

1 Inledning

1.1 Om ämnet

Den 21 oktober 2005 börjar förordning (EG) nr. 805/2004 om införandet av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (härefter även förordningen eller exekutionstitelsförordningen) att tillämpas. Förordningen, som trädde i kraft den 21 januari 2005, syftar till att möjliggöra fri rörlighet av domar över gränserna inom den Europeiska gemenskapen.¹

Erkännande och verkställighet av en utländsk dom i Sverige skiljer sig från erkännande och verkställighet av en svensk dom här. En utländsk dom verkställs inte i Sverige utan stöd i lag enligt 3 kap. 2 § UB.² Detsamma har traditionellt ansetts gälla även för erkännande.³ Sådant stöd i lag står bland annat att finna i förordning (EG) nr. 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen).⁴ Artikel 33 i nämnda förordning stadgar att en dom som meddelats i en medlemsstat skall erkännas i övriga medlemsstater utan att ett särskilt förfarande behöver anlitas.

Olikheter i medlemsstaternas bestämmelser rörande erkännande och verkställighet av domar kan hindra den inre marknaden från att fungera väl. Metoder inom den Europeiska gemenskapen att komma till rätta med problemen medför inte sällan kostsamma och krångliga procedurer. I fallet *de Wolf*⁵ tillämpades 1968 års Brysselkonvention, föregångare till Bryssel I-förordningen. En domstol i Belgien förpliktade den holländske svaranden att betala en faktura till den belgiska sökanden. Sökanden väckte därefter ny talan inför holländsk domstol eftersom det var billigare att väcka ny talan där än att verkställa den ursprungliga domen enligt Brysselkonventionen i Nederländerna. Att väcka ny talan ansågs i denna situation inte tillåtet enligt Europeiska gemenskapernas domstol (GD).

¹ Se artiklarna 1 och 33 i förordning (EG) nr. 805/2004 om europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.

² Ett undantag är då parterna genom prorogationsklausul har avtalat att utländsk domstol ska pröva tvist. Se Bogdan, *Svensk internationell privat- och processrätt*, s. 301–316 om såväl erkännande som verkställighet.

³ Se bl.a. prop. 1980/81:8 s. 290–291, NJA 1973 s. 628 och NJA 1986 s. 119.

⁴ Andra exempel är konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område upprättad i Bryssel 1968 (Brysselkonventionen), konventionen om behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område upprättad i Lugano 1988 (Luganokonventionen) och lag (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område.

⁵ C-42/76 *De Wolf mot Cox*, ECR 1976 s. 1759.

Fallet är ett exempel på de problem som erkännandeförfarande kan medföra. Bryssel I-förordningen, liksom Brysselkonventionen, syftar till att förenkla formaliteterna så att domar bland medlemsstaterna kan erkännas och verkställas snabbt och enkelt.⁶

Flertalet domar erkänns i enlighet med Bryssel I-förordningen direkt men fortfarande begränsas Europeiska gemenskapen av mellanliggande nationella åtgärder. Förfarandet för att erhålla verkställighet, det s.k. exekvaturförfarandet, är avsevärt förenklat men innebär ändå merkostnader och tidsutdräkt för att domar ska kunna verkställas i andra medlemsstater än där de meddelats. Ca 90 % av alla domar som verkställs i en annan medlemsstat rör obestridda fordringar⁷ och även för dessa domar är fördröjningarna och utgifterna stora.⁸ Betalningsovilliga gäldenärer i internationella avtalsförhållanden tycks gynnas av situationen.⁹ Den nya exekutionstitelsförordningen medför att någon nationell exekvaturprövning inte längre är nödvändig för domar som rör obestridda fordringar.

Med hjälp av den nya förordningen ska vissa avgöranden (de som rör obestridda fordringar) alltså inte bara erkännas direkt utan även kunna verkställas direkt över gränserna inom den Europeiska gemenskapen. En borgenär kan få ett avgörande om betalningsskyldighet gentemot en gäldenär verkställt även i andra länder inom gemenskapen. Förordningen innebär att en dom som gäller en obestridd fordran på ansökan av borgenären skall intygas vara en europeisk exekutionstitel. Intyget skall utfärdas av den domstol som meddelat domen. Utfärdandet av intyget kräver att vissa miniminormer är uppfyllda.¹⁰ Den dom som intygats vara en europeisk exekutionstitel kan sedan verkställas i övriga medlemsstater, utan behov av mellanliggande åtgärder. Följande exempel avser att illustrera förordningens bruk:

Det franska företaget Grie SA (Société Anonyme) har underlåtit att uppfylla sin betalningsskyldighet gentemot ett annat franskt företag, Faux SA. Faux SA stämmer Grie SA inför fransk domstol för att erhålla betalning. Grie SA bestriider inte fordran och avgörande meddelas i enlighet med Faux SA:s yrkanden. Några tillgångar av betydelse finns dock inte i Frankrike. Eftersom Grie SA har tillgångar i Tyskland vill de ansvariga på Faux SA försöka verkställa

⁶ Se skäl 2 i ingressen till förordning (EG) nr. 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

⁷ Enligt artikel 3 i exekutionstitelsförordningen föreligger en obestridd fordran då en borgenär fått en dom utverkad mot en gäldenär, utan att denne bestritt den bakomliggande fordran eller då gäldenären uttryckligen godkänt den.

⁸ Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, EUT 2003 C 85/1, s. 4.

⁹ Se KOM (2004) 173 slutlig, s. 6.

¹⁰ Mer om miniminormerna i avsnitt 2.2.3.

domen där. Med stöd i exekutionstitelsförordningen ansöker Faux SA hos den franska domstolen om utfärdande av en europeisk exekutionstitel. Efter att ha förvässat sig om att det ursprungliga förfarandet uppfyller erforderliga miniminormer intygar domstolen i ett speciellt formulär att domen uppfyller kraven såsom europeisk exekutionstiteln. Med exekutionstiteln kan Faux SA få domen verkställd i Tyskland genom att vända sig till verkställande myndighet där och därmed få betalt för sin fordran.

För medlemsstaterna är det frivilligt att följa förordningen med dess minimiregler. Valfriheten gäller även för den part som önskar få ett avgörande verkställt. Denne kan välja mellan att tillämpa den nya förordningen eller att stödja sig på Bryssel I-förordningen. Det finns anledning att understryka att Bryssel I-förordningens regler kan tillämpas även efter att en europeisk exekutionstitel enligt exekutionstitelsförordningen sökts och nekats. Genom att använda sig av den nya förordningen behöver inte domstolen i verkställighetsstaten "blandas in". Därmed undviks såväl de förseningar som de extrakostnader exekvaturförfarandet annars kan innebära.

1.2 Syfte och avgränsning

I denna magisteruppsats studeras förordning (EG) nr. 805/2004 om införandet av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar och tillämpandet av densamma. Studien avser att belysa förordningens för- och nackdelar. Främst kommer uppsatsen att utgå från verkställighetssökandes och gäldenärens perspektiv men även medlemsstaters och domstolars perspektiv kommer i viss mån att beaktas.

Förordningen uppställer regler för medlemsstaternas tillämpning av processuella regler och kräver ökad tilltro medlemsstaterna emellan till respektive nationella rättsväsende. Vidare ses även till den praktiska tillämpningen av förordningen och vad införandet av den europeiska exekutionstiteln skulle kunna innebära för såväl borgenärer och gäldenärer som domstolar och myndigheter.¹¹ Jämförande studier görs med hjälp av Bryssel I-förordningen eftersom den är det rättsinstrument som exekutionstitelsförordningen till del avser att ersätta. Uppsatsens viktigaste frågeställning är:

- Förbättrar ikraftträdandet av exekutionstitelsförordningen det aktuella rättsläget för verkställighetssökanden?

Andra viktiga delfrågor är:

- Vilka krav uppställs för att förordningen ska kunna tillämpas?
- Vad medför avskaffandet av exekvaturen?

¹¹ Exempelvis har Kronofogdemyndigheten uttryckt sitt intresse för studien bl. a. vid intervju med kronofogde Donald Crona den 22 mars.

- Vad innebär det för medlemsstaterna att anpassning till förordningens miniminormer är frivillig?
- Förbättrar minimireglerna rörande delgivning rättsläget för verkställighetssökande i Sverige?

Intresset för den nya förordningen bör vara stort hos såväl företag som individer som tvingas använda de mellanliggande nationella förfarandena inom den Europeiska gemenskapen. Även för nationella myndigheter kan exekutionstitelsförordningen förväntas få betydelse.

I följande studie tas endast hänsyn till regler inom den Europeiska gemenskapen eftersom exekutionstitelsförordningen är ett europeiskt rättsinstrument.¹² Svensk rätt sammanfaller ofta med europeisk rätt men uppsatsen är utformad ur ett svenskt perspektiv. I nära samband med exekutionstitelsförordningen finns även regler om ett europeiskt betalningsföreläggande.¹³ Reglerna ryms inte inom ramen för denna uppsats och har därför lämnats utanför.

1.3 Metod och material

I uppsatsen studeras förordning (EG) nr. 805/2004 om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar. Problem med rättsinstrumentet behandlas och potentiella lösningar på dessa diskuteras. Studien är problemorienterad men uppsatsen innehåller tillika vissa komparativa och deskriptiva delar. De komparativa studierna har främst utförts avsnitt 2.4 i förhållande till Bryssel I-förordningens regler om erkännande och verkställighet av domar. Ett deskriptivt avsnitt återfinns i avsnitt 2.2 där förordningens lydelse grundligt studeras med efterföljande kommentarer. Därefter jämförs exekutionstitelsförordningen med Bryssel I-förordningens regler om erkännande och verkställighet. Även den praktiska betydelsen av exekutionstitelsförordningen behandlas i uppsatsen.

Förordningen har inte börjat tillämpas än och tillgängligt juridiskt material på området är därför relativt sparsamt. Införandet av den europeiska exekutionstiteln har ännu diskuterats relativt lite i Sverige. Grundläggande internationell processrättslig doktrin har använts men relevant information om förordningen återfinns främst i de europeiska organens förberedande rättsakter. Viss ledning finns även i förberedande rättsakter och praxis kring Bryssel I-förordningen.¹⁴ Införandet av den europeiska exekutionstiteln kan ses som ett led i Europeiska rådets strävan mot principen om ömsesidigt erkännande. Med

¹² För regler om verkställande och erkännande hänvisas till bl.a. Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 189–194, 207–208, 219–225, 301–316, 326–329 eller Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 229–278.

¹³ Se KOM (2004) 173 slutlig.

¹⁴ Tidigare praxis gällande Bryssel- och Luganokonventionerna är relevant även för Bryssel I-förordningen.

anledning härav återfinns centrala diskussioner i ämnet redan med start från 1999 års Tammerfors-möte.¹⁵ Under författandet av denna studie utkom Justitiedepartementet med en promemoria om den europeiska exekutionstiteln.¹⁶ En proposition väntas under hösten 2005.¹⁷

1.4 Terminologi

Många av de uttryck som används inom internationell processrätt och därmed i uppsatsen, är svårförståeliga. Flertalet av dessa förklaras i sitt sammanhang men vissa är så viktiga att de förtjänar att behandlas redan här.

1.4.1 Erkännande och verkställighet

Begreppen erkännande och verkställighet är av stor vikt för diskussionen om fri rörlighet av domar inom den Europeiska gemenskapen. De står i nära förbindelse med varandra och behandlas här gemensamt.

När en utländsk dom erkänns i Sverige anses den i regel motsvara en svensk dom och ha samma verkan som en sådan. Domen får positiv och negativ rättskraft i Sverige och den kan verkställas här i riket.¹⁸ I enlighet med Bryssel I-förordningen (och även Bryssel- och Luganokonventionerna) gäller att en utländsk dom ska ha samma positiva respektive negativa rättsverkan som den ges i det land där den utfärdats.¹⁹ Konsekvensen av detta kan bli att domen är mer omfattande än vad den skulle ha varit om den jämförts med en dom i verkställighetslandet.²⁰ Då en utländsk dom tillskrivs negativ rättskraft i Sverige innebär det att den förhindrar prövning av samma sak inför svensk domstol. Domen kan även ges positiv rättskraft, dvs. den kan läggas till grund för svenskt avgörande om den aktuella tvisten har betydelse i en svensk process. Ett erkännande i Sverige innebär även möjlighet för domen att verkställas här i landet.²¹

¹⁵ Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999.

¹⁶ Ds 2005:11.

¹⁷ Se Justitiedepartementets verksamhetsplan 2005, Regeringskansliet, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/06/29/93c644c5.pdf>, tillgängligt den 24 april 2005.

¹⁸ Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 302–305.

¹⁹ Se bl.a. mål C-145/86 Hoffmann mot Krieg, ECR 1988 s. 645; Kropholler, Internationales Privatrecht, s. 643–647 och Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 238–239.

²⁰ En dom som meddelas i en annan medlemsstat kan exempelvis ha ett vidare omfång enligt den statens rätt än det omfång svensk rätt skulle medge samma dom. Se Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 238–239.

²¹ Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 302–303.

Som nämnts i avsnitt 1.1 erkänns eller verkställs utländska domar i Sverige som regel inte utan stöd i lag. En dom som faller under Bryssel I-förordningen skall i princip erkännas automatiskt i övriga medlemsländer. Däremot kräver verkställighet ett särskilt nationellt exekvaturbeslut enligt Bryssel I-förordningens regler. För att få domen verkställd måste part ansöka om exekvatur vid domstolen i landet där verkställighet önskas. Om sökanden når framgång med sin ansökan erhålls efter exekvaturförfarandet en verkställighetsförklaring. I verkställighetsförklaringen förklaras den utländska domen vara verkställbar i Sverige. Att en utländsk dom verkställs innebär i princip att domen jämställs med svensk dom, såvitt gäller verkställighet. Ett bifall till exekvaturansökan medför i Sverige, med vissa undantag²², att den utländska domen på ansökan kan verkställas likt en svensk rättskraftig dom.²³ Exekvaturansökan för verkställighet enligt Bryssel I-förordningen skall i Sverige lämnas till Svea hovrätt.²⁴ Med hjälp av en verkställighetsförklaring kan den sökande sedan verkställa domen hos behörig myndighet. I Sverige är Kronofogdemyndigheterna behörig myndighet.²⁵

1.4.2 Ursprungsstat och verkställighetsstat

I förberedande rättsakter till förordningen används begreppen ursprungsmedlemsstat, ursprungsstat eller ursprungsland för att beskriva det land vari den domstol som utfärdat den ursprungliga domen ligger. I förordningen används begreppet ursprungsmedlemsstat. Även begreppet utfärdandestat används för att benämna ursprungstaten i förordningens förberedande rättsakter. Jag har genomgående valt att begränsa mig till ursprungsstat snarare än ursprungsmedlemsstat eller utfärdandestat för att undvika förvirring och för att underlätta för läsaren. Ursprungsstat är dessutom den terminologi som generellt används inom EG-rätten för att benämna det land där domen meddelats. Med verkställighetsstat åsyftas det land vari en utländsk dom önskas verkställd. Då här talas om domar innefattas även förlikning som godkänts eller ingåtts inför domstol liksom officiell handling som upprättats eller registrerats.²⁶

1.5 Disposition

Uppsatsens inledande två kapitel presenterar generell fakta inom ämnet och specifik fakta om förordningen. Dessutom skildras syftet med uppsatsen och det tillvägagångssätt som använts för de studier som företagits. De efterföljande två

²² Se bl.a. artikel 47.3 i Bryssel I-förordningen.

²³ Se Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 306–311 och Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 256–266.

²⁴ Se Bilaga II till Bryssel I-förordningen för behörig domstol i respektive land.

²⁵ Se UB 1:3.

²⁶ Se bl.a. artiklarna 3, 24 och 25 i exekutionstitelsförordningen.

kapitlen utreder och diskuterar eventuella problem och svårigheter som förordningen kan ge upphov till.

I kapitel 1 finns grundläggande information inom ämnesområdet och i kapitel 2 studeras exekutionstitelsförordningen ingående. Kapitlet syftar till att belysa detta nya rättsinstrument genom att studera förordningens regler. Dess bakgrund behandlas övergripande och eventuella problem och svårigheter med den nya förordningen diskuteras kortfattat. I kapitel 2 reflekteras över förordningens praktiska betydelse och en jämförelse görs med Bryssel I-förordningens regler om erkännande och verkställighet. I kapitel 3 diskuteras utförligt de problem och svårigheter som tidigare kortfattat nämnts i kapitel 2. Det avslutande kapitel 4 sammanfattar studien av exekutionstitelsförordningen.

2 Om förordningen

2.1 Bakgrund

Europeiska rådet fastställde redan i Tammerfors 1999 att ökat ömsesidigt erkännande är en viktig grund i det europarättsliga samarbetet.²⁷ Inom civilrättens område poängterades speciellt en minskning av de mellanliggande åtgärder som krävs för erkännande och verkställighet av avgöranden och domar inom den Europeiska gemenskapen. På Europeiska rådets anmodan framlade rådet ett åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område.²⁸ I samband med detta påtalades även att arbete med en europeisk exekutionstitel låg i linje med dessa principer. Trots tillkomsten av Bryssel I-förordningen med dess förenklade regler på området, ansågs hinder kvarstå mot den fria rörligheten av domar.²⁹

I åtgärdsprogrammet fastställer rådet bland annat att hindren för fri rörlighet av avgöranden och domar skall undanröjas genom att förbättra de förfaranden som redan är i bruk. Vidare nämner rådet i åtgärdsprogrammet att exekvaturförfarandet på vissa områden skulle kunna avskaffas med hjälp av en europeisk exekutionstitel. Begreppet europeisk exekutionstitel kan utöver den snäva mening som det ges här, även anses innebära möjligheten till ett inom Europeiska gemenskapen gemensamt tillvägagångssätt för att erhålla avgöranden som är verkställbara i andra medlemsstater. Denna harmonisering av medlemsstaternas processrättsliga lagstiftning ska dock inte uppnås inom gränserna för exekutionstitelsförordningen.³⁰ I Europeiska rådets åtgärdsprogram belyses vikten av båda frågorna men de behandlas för sig.³¹ För att nå målsättningen med det enhetliga förfarandet framarbetas reglering om ett harmoniserat förfarande för ett europeiskt betalningsföreläggande.³²

Områden där det är särskilt viktigt att avskaffa mellanliggande förfaranden är konsument- och handelstvister och vissa familjerättsliga tvister. Till de handelsrättsliga tvisterna hör exempelvis obestridda fordringar. Avskaffandet av

²⁷ Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999, stycke 33–38.

²⁸ Rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, EGT 2001 C 12/1, s. 1–10.

²⁹ Se Rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, EGT 2001 C 12/1, s. 2.

³⁰ Se KOM (2004) 173 slutlig, s. 3.

³¹ Se Rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, EGT 2001 C 12/1, s. 1–8.

³² Se KOM (2004) 173 slutlig.

exekvaturförfarandet för obestridda fordringar ska, enligt rådet, vara av särskilt hög prioritet:

*”Att exekvaturförfarande kan försena verkställigheten av beslut som rör obestridda fordringar är i sig motsägelsefullt... En snabb indrivning av innesående fordringar är en absolut nödvändighet för handeln och utgör ett ständigt bekymmer för de ekonomiska kretsar som berörs av att den inre marknaden fungerar väl.”*³³

I april 2002 lade Europeiska kommissionen fram förslaget om den europeiska exekutionstiteln.³⁴ Förslaget innebar att medlemsstaterna för första gången ska behandla avgöranden och domar från andra medlemsstater som om de meddelats av det egna landet. Efter yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén³⁵ och Europeiska parlamentet³⁶ antog Europeiska kommissionen i juli 2003 det ändrade förslaget³⁷. Då detta förslag behandlats i de olika europeiska instanserna antogs den gemensamma ståndpunkten³⁸ i februari 2004 och i januari 2005 trädde förordningen i kraft. Exekutionstitelsförordningen ska tillämpas i sin helhet från den 21 oktober 2005 och svenska domar kan då intygas vara europeiska exekutionstitlar, vilka är direkt verkställbara i andra medlemsstater. Från detta datum kan ansökningar om verkställighet av europeiska exekutionstitlar komma in till svenska Kronofogdemyndigheter.³⁹

Syftet med förordningen är att möjliggöra fri rörlighet av domar genom att avskaffa exekvaturförfarandet och genom att dessutom ta bort möjligheten att motsätta sig erkännandet.⁴⁰ Genom att garantera uppfyllelse av vissa grundläggande rättigheter för svaranden minskas behovet av kontroll av domen i verkställighetsstaten. En borgenär som erhållit en dom rörande en obestridd penningfordran i en medlemsstat skall kunna få avgörandet erkänt och verkställt direkt i en annan medlemsstat.⁴¹

³³ Se Rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, EGT 2001 C 12/1, s. 4.

³⁴ KOM (2002) 159 slutlig.

³⁵ Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, EUT 2003 C 85/1, s. 1–7.

³⁶ Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 1–15.

³⁷ KOM (2003) 341 slutlig.

³⁸ KOM (2004) 90 slutlig.

³⁹ Ds 2005:11, s. 52.

⁴⁰ Se artiklarna 1 och 5 i exekutionstitelsförordningen.

⁴¹ KOM (2004) 90 slutlig, s. 2.

Vid ett exekvaturförfarande är det verkställighetsstatens uppgift att avgöra om de krav som ställs för verkställighet i förordningen är uppfyllda. Genom den nya förordningen blir det istället domstolen i ursprungsstaten som ska kontrollera att domen uppfyller kraven för utfärdande av intyg om europeisk exekutionstitel. Eftersom förordningen rör avgöranden om obestridda fordringar, och dessa till stor del avgörs utan att gäldenären deltar i förfarandet, är det viktigt att vissa processuella minimiregler är uppfyllda. Uppfyllandet av dessa minimiregler ska bland annat säkerställa att de grundläggande rättigheterna till rättvis rättegång respekteras. Förordningen innehåller regler för delgivning av handlingar för att garantera att rätten att gå i svaromål har iakttagits.⁴²

2.2 Innehåll

2.2.1 Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Förordningens inledande kapitel (artiklarna 1–4) innehåller syfte, tillämpningsområde och definitioner. Förordningen är tillämplig på privaträttens område och undantar skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor. Frågor som gäller statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet omfattas inte heller. Förordningen har inte tillträtts av Danmark och är inte bindande för eller tillämplig i det landet. Förordningens regler omfattar däremot Storbritannien och Irland, som förklarat sig önska delta i såväl antagande som tillämpning av förordningen.⁴³ Tillämpningsområdet för exekutionstitelsförordningen är i stort detsamma som för Bryssel I-förordningen. Skillnaden är tillägget i artikel 2.1 om statens ansvar för handlande och underlåtenhet vid utövandet av dess befogenheter (*acta iure imperii*), vilket gjorts för att klargöra att detta område ej tillhör civilrätten och därmed faller utanför förordningens regler.

I artikel 3 stadgas att förordningen skall tillämpas på såväl domar som förlikningar ingångna inför domstol och officiella handlingar avseende obestridda fordringar. Vidare anses en fordran obestridd då gäldenären uttryckligen medgett den eller valt att inte bestrida den under domstolsförfarandet. Uttrycket ”bestridande under domstolsförfarandet” innebär att enbart ett påpekande om betalningssvårigheter inte anses som en invändning.⁴⁴ Nämnvärt är att förordningen enligt artikel 3.2 ska tillämpas även

⁴² KOM (2002) 159 slutlig, s. 3–4.

⁴³ Danmark är, tillsammans med Storbritannien och Irland, undantaget från tillämpningen av avdelning IV, tredje delen av EG-fördraget. För Storbritannien och Irland gäller viss valfrihet om deltagande i tillämpningen av enskilda rättsakter. Danmark däremot kan endast välja att inte tillämpa någon rättsakt eller att förklara sig villigt att tillämpa alla rättsakter. Se artiklarna 1 och 2 i protokollen till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen för respektive lands ställning. Se även skäl 24–25 i ingressen till exekutionstitelsförordningen.

⁴⁴ KOM (2002) 159 slutlig, s. 5.

på beslut som utfärdats efter att talan förts mot domar vilka redan intygats vara europeiska exekutionstitlar. Förordningen ska alltså, då ett avgörande tidigare intygats vara en europeisk exekutionstitel, fortsätta tillämpas trots att fordran senare bestrids. Den efterföljande domen baseras inte längre på en obestridd fordran men förordningen blir ändå tillämplig eftersom det första avgörandet gällde en obestridd fordran.⁴⁵

Under utarbetandet av exekutionstitelsförordningen presenterade Europaparlamentet förslaget att artikel 3.1 c även skulle föreskriva att gäldenärs frånvaro endast accepteras som icke bestridande under förutsättning att frånvaron varit av gäldenärens egen förskyllan.⁴⁶ Europaparlamentet ansåg inte att gäldenären skulle behöva stå till svars för frånvaro som inte berodde på denne. Ståndpunkten togs inte med i förordningen eftersom det ansågs att detta villkor svårligen kan kontrolleras eller i vart fall inte kan uteslutas av domstolen. Villkoret skulle därmed allvarligt kunna förhindra intygandet av den europeiska exekutionstiteln. Har gäldenären inte kunnat utöva sina rättigheter så anses artikel 19 ge tillräckligt skydd.⁴⁷ Artikel 19 erbjuder gäldenären en möjlighet att ansöka om förnyad prövning när denne inte kunnat förbereda sitt svaromål eller bestrida fordran.⁴⁸

I artikel 4 konstateras att inom uttrycket ”dom” ryms även domstolstjänstemans beslut i rättegångskostnader. En fordran definieras tämligen snävt som *”en fordran som avser betalning av ett bestämt penningbelopp...”*.⁴⁹ Ansökan om betalningsföreläggande i Sverige görs sedan början av 90-talet inte till de allmänna domstolarna utan till Kronofogdemyndigheterna. Hänsyn tas till detta i punkt 7 i artikeln där svensk Kronofogdemyndighet jämförs med domstol vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande.

Förordningen skall enligt artikel 3.1 endast tillämpas på obestridda fordringar. De fordringar som bestrids efter att de har intygats vara europeiska exekutionstitlar, skall som redan nämnts omfattas av reglerna (se artikel 3.2). Antag att en svensk tingsrätt meddelat en dom mellan två parter. Borgenären ansöker hos tingsrätten om utfärdandet av ett intyg om europeisk exekutionstitel och sådant utfärdas. Den ursprungliga domen överklagas senare till hovrätten. Hovrättens dom kan även den intygats vara en europeisk exekutionstitel trots att den bakomliggande fordran inte längre kan anses vara obestridd. Även en

⁴⁵ KOM (2004) 90 slutlig, s. 3–7.

⁴⁶ Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 6–7.

⁴⁷ KOM (2003) 341 slutlig, s. 4–6.

⁴⁸ Se avsnitt 2.2.3.

⁴⁹ Se artikel 4.2 i exekutionstitelsförordningen.

fordran som är bestridd faller i situationen följaktligen under exekutionstitelsförordningen. Anledningen är att gäldenären inte ska kunna förhålla verkställigheten genom att överklaga och på så sätt tvinga borgenären att börja om från början igen med förfarandet.

2.2.2 Den europeiska exekutionstiteln

Kapitel II (artiklarna 5–11) i förordningen behandlar den europeiska exekutionstiteln och dess verkan. Artikel 5 stadgar att det avgörande som erkänts som europeisk exekutionstitel direkt skall kunna erkännas och verkställas inom Europeiska gemenskapen. Inga krav på exekvaturförfarande får finnas och inte heller har medlemsstaterna någon möjlighet att motsätta sig erkännandet.

Den kontrollerande funktionen som domstolen i verkställighetsstaten tidigare utövat på avgöranden, avskaffas. Genom att exekvaturförfarandet avskaffas läggs istället kontrollen på en domstol i det land som meddelat den ursprungliga domen. Till detta hör även att det inte får finnas någon möjlighet för medlemsstaterna att motsätta sig erkännandet av en europeisk exekutionstitel. Det har ifrågasatts av bland annat Europaparlamentet om det nya kontrollförfarandet uppfyller samma rättsliga säkerhet som förfarandet enligt Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen och Luganokonventionen.⁵⁰ Avskaffandet av exekvaturförfarandet diskuteras mer i avsnitt 3.3.

I artikel 6 radas de krav upp som måste uppfyllas för att en dom ska kunna intygas vara en europeisk exekutionstitel. Till dessa krav hör att domen måste vara verkställbar i ursprungsstaten, den måste uppfylla minimireglerna (se avsnitt 2.2.3) för delgivning som förordningen uppställer och får inte heller strida mot reglerna om domstols behörighet som uppställs i kapitel II avsnitt 3 och 6 i Bryssel I-förordningen. De senare gäller domstols behörighet i försäkringstvister respektive i tvister vari ett visst lands domstolar har exklusiv behörighet.⁵¹ Skulle domen gälla fall där en konsument är gäldenär måste den ha meddelats i det land där konsumenten har sin hemvist, under förutsättning att konsumenten inte uttryckligen medgett fordran.⁵²

Då förslaget ursprungligen lades fram krävdes för intyg om europeisk exekutionstitel att domen vunnit laga kraft.⁵³ En dom som vunnit laga kraft innebär en dom vilken antingen inte kan överklagas eller vilken kunnat

⁵⁰ Se Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 8–9.

⁵¹ Exklusiv behörighet rör bl.a. fast egendom, juridiska personer och immateriella rättigheter, se artikel 22 i Bryssel I-förordningen.

⁵² Begreppet hemvist ska i detta fall tolkas enligt domstolslandets lag, se artikel 59 i Bryssel I-förordningen.

⁵³ KOM (2002) 159 slutlig, s. 6–10.

överklagas men vars överklagandefrist löpt ut. Enligt förordningen i dess antagna form, liksom enligt Bryssel I-förordningen, krävs endast att avgörandet ska vara verkställbart i det land där det meddelats. Ett intyg kan med andra ord utfärdas även om talan förts mot domen. Skulle domen överklagas anses beslutet som följer överklagandet vara verkställbart på samma villkor som den ursprungliga. Förordningen blir tillämplig trots att fordran inte längre kan anses som obestridd. Anledningen till detta är att gäldenären genom ett överklagande annars avsevärt kan fördröja erkännandet av domen och syftet med den europeiska exekutionstiteln går förlorat.⁵⁴ Eftersom inte heller Bryssel I-förordningen uppställer krav på att en dom vunnit laga kraft skulle ett sådant krav i den nya förordningen sägas vara emot förordningens strävan efter fri rörlighet av domar. I avsnitt 3.1 diskuteras ämnet vidare.

Om endast delar av ett avgörande uppfyller kraven för intygandet som europeisk exekutionstitel kan intyg utfärdas för dessa delar. För att utfärda ett intyg om europeisk exekutionstitel ska domstolarna använda sig av ett standardformulär, vilket återfinns som bilaga till förordningen. Det standardiserade utförandet av detta formulär underlättar den generella förståelsen av intygandet som europeisk exekutionstitel, trots eventuella språkliga skillnader. De flerspråkiga standardintyg som finns att tillgå syftar till att förenkla översättningar eller rent av göra dem överflödiga.⁵⁵

Ett utfärdande av ett intyg om europeisk exekutionstitel får inte överklagas. Endast rättelse av felaktigt utförande av densamma eller återkallelse av uppenbart felaktigt utfärdade intyg får göras (artikel 10). Den dom som intygats vara europeisk exekutionstitel ska inte kunna få mer omfattande verkan i verkställighetsstaten än i ursprungsstaten (artikel 11), och avskaffandet av exekutförfarandet ska inte leda till att det blir enklare att få en dom verkställd utomlands än i ursprungsstaten. Då domen inte längre är verkställbar eller endast är verkställbar under vissa kriterier ska inte den europeiska exekutionstiteln medföra att en sådan dom fortsatt får verkställas obegränsat i andra medlemsstater.⁵⁶

När förordningen utarbetades debatterades just överklagandemöjligheten av intyget. Europaparlamentet föreslog att såväl gäldenären som borgenären skulle kunna överklaga utfärdandet av intyg respektive en vägran av utfärdande av intyg. Det ansågs dock att en möjlighet att överklaga den europeiska exekutionstiteln skulle motverka förordningens syfte. Den ökade effektivitet av verkställighet över gränserna som eftersträvades skulle begränsas och förordningen skulle i praktiken inte innebära en förbättring av rättsläget. Ett överklagande skulle leda till omfattande förseningar och de möjligheter till

⁵⁴ KOM (2004) 90 slutlig, s. 3–4.

⁵⁵ KOM (2002) 159 slutlig, s. 8 och s. 13.

⁵⁶ KOM (2004) 90 slutlig, s. 9.

exekvatur som Bryssel I-förordningen medger skulle i så fall vara tillräckliga. Förordningens regler blockerar möjligheten till överklagande och det har diskuterats om svaranden skyddas tillräckligt. Den borgenär som fått avslag på ansökan om intyg om europeisk exekutionstitel har istället möjlighet att använda sig av Bryssel I-förordningens regler om erkännande och verkställighet. Eftersom ett intyg om europeisk exekutionstitel måste gälla en obestridd fordran för att förordningen ska vara tillämplig har hänsyn till gäldenärens intressen redan tagits. Domstolen prövar inte själva fordran utan snarare domstolsförfarandet och under detta har svaranden troligtvis redan haft möjlighet att gå i svaromål. I de exceptionella fall då en sådan möjlighet, utan gäldenärens förskyllan, inte funnits erbjuder artikel 19 gäldenären skydd.⁵⁷ Artikeln skyddar gäldenären då denne på grund av exempelvis force majeure eller exceptionella omständigheter varit förhindrad att bestrida fordran. Ett överklagande av en avslagen intygsansökan kan eventuellt tillåtas enligt nationell rätt. För mer om denna fråga och om överklagande av ett utfärdat intyg se avsnitt 3.3.2.

2.2.3 Miniminormer för förfarandet

Då förslaget om en europeisk exekutionstitel ursprungligen lades fram konstaterades att de krav som uppställs på opartisk och rättvis rättegång inom Europeiska unionen måste vara uppfyllda. Artikel 6 i 1950 års Europeiska konvention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (härefter konventionen om mänskliga rättigheter) och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁵⁸ (härefter Europeiska unionens rättighetsstadga) är de instrument som främst reglerar kraven. För att garantera rättigheterna infördes processuella minimiregler i förordningen. Reglerna inriktar sig främst på delgivningen för att kunna säkerställa att gäldenären erhållit information om fordran och därmed getts tillfälle att förbereda sig och att gå i svaromål.⁵⁹

De processuella miniminormerna återfinns i förordningens kapitel III (artiklarna 12–19) och dessa måste vara uppfyllda för att ett avgörande skall kunna erkännas såsom europeisk exekutionstitel. Reglerna är avsedda att trygga gäldenärens rättigheter eftersom obestridda fordringar kännetecknas av att gäldenären antingen uttryckligen medger skulden eller inte deltar i förfarandet. Reglerna i kapitel III ämnar säkerställa att gäldenärens eventuella frånvaro vid domstolsförfarandet är avsiktlig. Viktigt att belysa är innebörden av artikel 12. Denna artikel stadgar att miniminormerna inte behöver tillämpas om gäldenären uttryckligen medgett fordran i enlighet med artikel 3.1 a. Det är endast om gäldenären inte bestritt fordran enligt artiklarna 3.1 b och 3.1 c som miniminormerna måste vara uppfyllda.

⁵⁷ KOM (2003) 341 slutlig, s. 3–6.

⁵⁸ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, EGT 2000 C 364/1.

⁵⁹ KOM (2002) 159 slutlig, s. 4.

I artiklarna 13–15 fastställs på vilka sätt gäldenären får ha delgivits ansökan och i artiklarna 16–17 stadgas vad delgivningen ska ha innehållit för att uppfylla kraven på vederbörlig underrättelse. Gäldenären ska bland annat ha underrättats om grunden för fordran, beloppet fordran uppgår till och vilka processuella åtgärder som måste vidtas för att bestrida fordran. Då miniminormerna spelar en väsentlig roll för exekutionstitelsförordningen följer artiklarna 13–14 och 16–17 i dess fulla lydelse nedan. Artikel 13 innehåller regler för delgivning med bevis på att gäldenären mottagit handlingen:

1. Stämningsansökan eller motsvarande handling får ha delgivits gäldenären på ett av följande sätt:

a) Personlig delgivning genom att gäldenären undertecknar ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.

b) Personlig delgivning genom att den behöriga person som delgivit handlingen undertecknar ett dokument där det anges att gäldenären mottagit denna eller utan stöd i lagen vägrat att ta emot den, samt datum för detta.

c) Delgivning per post genom att gäldenären undertecknar och skickar tillbaka ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.

d) Delgivning på elektronisk väg, t.ex. fax eller e-post, där gäldenären undertecknar och skickar tillbaka ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.

2. En kallelse till domstolsförhandling får ha delgivits gäldenären i enlighet med punkt 1 eller muntligen vid en tidigare domstolsförhandling avseende samma fordran, varvid delgivningen skall framgå av protokollet från den tidigare domstolsförhandlingen.

Artikel 14 rör delgivning utan bevis på att gäldenären mottagit handlingen:

1. Stämningsansökan eller motsvarande handling samt varje kallelse till domstolsförhandling får även ha delgivits gäldenären på något av följande sätt:

a) Personlig delgivning på gäldenärens personliga adress till personer som bor i samma hushåll som gäldenären eller är anställda där.

b) Personlig delgivning i gäldenärens företagslokaler till personer som är anställda av gäldenären, i de fall där gäldenären är egenföretagare och i de fall gäldenären är en juridisk person.

c) Handlingen läggs i gäldenärens brevlåda.

d) Handlingen deponeras på ett postkontor eller hos behöriga myndigheter och en skriftlig underrättelse om att så har skett lämnas i gäldenärens brevlåda, om den skriftliga underrättelsen klart och tydligt anger att det rör sig om en domstolshandling eller att den har den rättsverkan att delgivning anses ha skett och att tidsfrister har börjat löpa.

e) Delgivning per post utan intyg enligt punkt 3, när gäldenären har sin adress i ursprungsmedlemsstaten.

f) Delgivning på elektronisk väg med automatisk bekräftelse av att delgivningen verkställts, under förutsättning att gäldenären i förväg uttryckligen har godkänt detta delgivningssätt.

2. Vid tillämpning av denna förordning skall delgivning enligt punkt 1 inte vara tillåten om gäldenärens adress inte med säkerhet är känd.

3. Delgivning enligt punkt 1 a-d skall intygas genom

a) ett dokument, undertecknat av den behöriga person som delgivit handlingen, där det anges

i) vilket sätt som använts för delgivning,

ii) datum för delgivningen, och

iii) när handlingen delgivits någon annan person än gäldenären, namnet på denne och i vilket förhållande denne står till gäldenären,

eller

b) ett mottagningsbevis från den delgivna personen i fall som avses i punkt 1 a och b.

Artikel 13 angår delgivning med bevis på att gäldenären mottagit handlingen och avser vid första anblicken endast stämningsansökan eller motsvarande handling. Artikel 14 rör delgivning utan bevis på att gäldenären mottagit handlingen och avser även kallelse till domstolsförhandling. Dock inkluderas i artikel 13 även kallelse till domstolsförhandling genom ett tillägg i artikel 13.2. Vad gäller förordningens olika delgivningsmetoder står det sökanden fritt att välja metod. Vid användning av metoder som inte innebär full bevisning för att meddelandet verkligen nått mottagaren krävs det att en omprövning av domen är tillåten om mottagaren inte haft tillräcklig tid för att förbereda svaromålet.⁶⁰ I artikel 15 fastställs att delgivning enligt artiklarna 13 och 14 även får ha skett med gäldenärens ombud. Vidare stadgas i artikel 16 vilka krav som ställs på vederbörlig underrättelse om fordran:

För att gäldenären på vederbörligt sätt skall ha underrättats om fordran, skall stämningsansökan eller motsvarande handling ha innehållit följande uppgifter:

a) Parternas namn och adresser.

b) Vilket belopp fordran uppgår till.

c) Räntesatsen, om ränta begärs på fordran, och den tidsperiod för vilken ränta begärs, om inte lagstadgad ränta enligt ursprungsmedlemsstatens lagstiftning läggs till kapitalbeloppet utan yrkande.

d) Uppgift om grunden för fordran.

Artikel 17 fastställer de uppgifter om processuella åtgärder för ett eventuellt bestridande som ska ha lämnats till gäldenären:

⁶⁰ KOM (2004) 90 slutlig, s. 3–4.

Följande uppgifter skall ha lämnats klart och tydligt i eller tillsammans med stämningsansökan eller motsvarande handling eller en kallelse till domstolsförhandling:

a) De processuella kraven för att bestrida fordran, inbegripet tidsfristen för att skriftligen bestrida fordran eller i tillämpliga fall tidpunkten för domstolsförhandling, namn på och adress till den institution till vilken svarsskriften skall sändas eller i tillämpliga fall där gäldenären skall infinna sig samt huruvida det är obligatoriskt att företrädas av ett juridiskt ombud.

b) Följderna av uteblivet bestridande eller utebliven inställelse, i förekommande fall särskilt möjligheten av en dom eller verkställighet av en dom gentemot gäldenären och ansvaret för rättegångskostnaderna.

Har mottagaren vägrat att ta emot stämningsansökan eller motsvarande handling ska delgivning ändå anses gjord, under förutsättning att vägran inte har stöd i lag. Är miniminormerna i kapitel III inte uppfyllda kan detta avhjälpas exempelvis genom att gäldenärens beteende klart visar att denne personligen mottagit delgivningen i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sig inför domstolsförfarandet. I artikel 19 finns miniminormer vilka syftar till att garantera förnyad prövning av en dom om gäldenären inte haft tillräcklig tid att förbereda sitt svaromål. Det gäller även då gäldenären utan egen förskyllan varit förhindrad att bestrida fordran på grund av force majeure eller exceptionella omständigheter. Det krävs dock att gäldenären utan dröjsmål vidtagit åtgärder. Denna artikel kan sägas fungera som skydd för gäldenären.

Enligt det ursprungliga förslaget till exekutionstitelsförordningen uppställdes föreskrifter om hur många exemplar av intyget som fick utfärdas.⁶¹ Syftet var att skydda gäldenären mot att verkställighetsåtgärder vidtogs i flera medlemsstater samtidigt. Borgenären skulle, enligt förslaget, erhålla lika många bestyrkta kopior som det antal kopior denne tilläts i enlighet med ursprungsstatens lagstiftning.⁶² Föreskriver nationell rätt att borgenären kan få mer än ett exemplar av domen (det kan t.ex. vara aktuellt då flera gäldenärer delar ansvar) ska det gälla även för intyget.⁶³ Genom de förändringar som följde det ursprungliga förslaget infördes en rätt att överklaga ett utfärdat intyg.⁶⁴ Med förslaget om rätten att överklaga ett utfärdat intyg följde även införandet av regler om att ett beslut om utfärdande av en exekutionstitel skulle delges

⁶¹ KOM 2002 (159) slutlig, s. 8.

⁶² KOM 2002 (159) slutlig, s. 23.

⁶³ KOM 2002 (159) slutlig, s. 8.

⁶⁴ För mer om diskussionerna kring möjlighet till överklagande se avsnitt 3.3.2.

gäldenären. Delgivandet skulle ske för att möjliggöra och underlätta för gäldenären att överklaga ett utfärdat intyg.⁶⁵

Delgivning av beslut om utfärdande ersattes senare av att intygsansökan, inte beslutet, skulle delges gäldenären. Förändringen gjordes i samband med att överklaganderätten togs bort. Genom att delge själva ansökan ämnades gäldenären kunna lägga fram sin syn på om domen uppfyllde miniminormerna inför domstolen, redan innan denna fattade beslut om eventuellt utfärdande.⁶⁶ Delgivningen av gäldenären skulle inte vara en överklagandemöjlighet utan syftade snarare till att stärka gäldenärens rättigheter under förfarandet om intygande av en europeisk exekutionstitel. Då möjligheterna till rättelse och återkallelse av utfärdat intyg infördes i förordningen (se artikel 10) ansågs gäldenären tillräckligt skyddad och reglerna om delgivning av intygsansökan respektive utfärdat intyg togs bort.⁶⁷ Även reglerna om antalet bestyrkta kopior som skulle lämnas till borgenären har utelämnats i exekutionstitelsförordningen. De ansågs överflödiga och det lämnas till medlemsstaternas nationella regler att föreskriva om detta.⁶⁸ Även eventuellt skydd mot dubbel verkställighet (verkställighetsåtgärder vidtagna i flera medlemsländer samtidigt) tycks ha lämnats till medlemsstaterna att bestämma.

Miniminormerna i förordningen avser att skydda enskildas rättigheter vid rörligheten av domar inom Europeiska gemenskapen. Frågan om det verkligen behövs ytterligare skyddsregler har dock ställts i samband med förordningens utformande.⁶⁹ Såväl artikel 6 i konventionen om mänskliga rättigheter som artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga garanterar ju grundläggande rättigheter vid rättsskipning. Frågan behandlas mer utförligt i avsnitt 3.2.

2.2.4 Verkställigheten

Kapitel IV i förordningen (artiklarna 20–23) reglerar verkställigheten av den europeiska exekutionstiteln. Viktig för exekutionstitelsförordningen är artikel 20 vari det fastställs att en europeisk exekutionstitel ska verkställas enligt samma villkor som en dom som meddelats i verkställighetsstaten. Artikel 20 stadgar även att verkställighetsförfarandet ska regleras av verkställighetsstatens lagstiftning, utan att det påverkar bestämmelserna i förordningen.

⁶⁵ Se Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 8–9.

⁶⁶ KOM 2003 (341) slutlig, s. 4–5.

⁶⁷ KOM 2004 (90) slutlig, s. 5–6.

⁶⁸ KOM 2004 (90) slutlig, s. 9.

⁶⁹ Se t.ex. Bogdan, Advokaten 2002, s. 24–25.

Artikel 21 behandlar hinder mot verkställighet av de avgörande som intygats vara europeiska exekutionstitlar. Det enda hinder med anledning av vilket verkställighet i en medlemsstat kan vägras är att den europeiska exekutionstiteln är oförenlig med en tidigare meddelad dom i en medlemsstat eller i ett tredje land. För att den tidigare domen skall anses vara oförenlig med en tidigare meddelad dom måste den uppfylla vissa kriterier såsom att ha meddelats rörande samma sak, mellan samma parter och att omständigheterna som utgör oförenligheten inte åberopades eller kunde ha åberopats under det ursprungliga domstolsförfarandet.

Innebörden av att domar är oförenliga med varandra kan vara oklart.⁷⁰ Begreppet ”oförenliga domar” återfinns i flera artiklar i Bryssel I-förordningen och liknande artiklar finns även i Bryssel- och Luganokonventionerna.⁷¹ Såväl Europeiska gemenskapernas domstol som nationella domstolar har tillämpat begreppet olika och begreppet kan anses ha flera olika innebörder i Bryssel I-förordningen.⁷² För att peka på oklarheterna kring ”oförenliga domar” redovisas nedan för olika innebörder av begreppet.

I Bryssel I-förordningens artikel 34 stadgas att en dom inte ska erkännas om den är oförenlig med en dom som meddelats i tvist mellan samma parter i den stat där domen görs gällande. Detsamma gäller för en dom som meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredje stat rörande samma sak, såvida den först meddelade domen uppfyller nödvändiga villkor för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.⁷³ I rättsfallet *Hoffmann*⁷⁴ förpliktades en make i en tysk dom att betala underhåll till sin maka enligt regler om faktisk särlevnad under bestående äktenskap. En holländsk domstol hade däremot meddelat en dom som upplöste äktenskapet. Denna dom erkändes dock inte i Tyskland och GD ansåg domarna vara oförenliga med varandra. Domen i Tyskland förutsatte att äktenskap förelåg och det holländska avgörandet upplöste denna förutsättning. Avgörandenas oförenlighet ansågs beroende av om deras rättsverkningar utesluter varandra.⁷⁵

⁷⁰ Se Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 247–250.

⁷¹ Se artiklarna 6.1, 28.3, 34.2 och 34.4 i Bryssel I-förordningen och artiklarna 22 och 27 i Bryssel- och Luganokonventionerna.

⁷² Se mål nr. Ö 5071-01, 4 oktober 2004 (Svea Hovrätt), s. 2–5.

⁷³ Enligt artikel 45 i Bryssel I-förordningen kan en domstol även avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen på dessa grunder.

⁷⁴ C-145/86 Hoffmann mot Krieg, ECR 1988 s. 645.

⁷⁵ Se punkt 22 i fallet Hoffmann mot Krieg.

I rättsfallet *Tatry*⁷⁶ prövades innebörden av begreppet i Brysselkonventionens motsvarighet till Bryssel I-förordningens artikel 28.⁷⁷ Europeiska gemenskapernas domstol gav begreppet ”oförenliga domar” en vidare innebörd än vad som kan utläsas ur begreppet i artikel 34.⁷⁸ Tolkningen ska enligt GD vara vidsträckt och täcka alla de fall där risk föreligger för motstridiga avgöranden även om de kan verkställas separat och trots att deras rättsföljder inte ömsesidigt utesluter varandra.⁷⁹ Delade meningar råder om denna vidsträckta tolkning ska användas även på Bryssel I-förordningens artikel 6.⁸⁰ Den vidare tolkningen har tillämpats av Svea hovrätt då fråga var om sakligt samband mellan käromål i den mening som avses i 6.1.⁸¹ Högsta domstolen synes dock ha valt en medelväg genom att tillämpa begreppet något mer restriktivt än GD gjort i rättsfallet *Tatry*.⁸² Domstolen ansåg inte att enbart risken för motstridiga avgörande var tillräcklig utan det måste förutsättas att käromålen grundar sig på väsentligen samma sakförhållanden och ett de rättsliga grunderna har ett nära samband med varandra.

Det ges i förordningen inte företräde åt domar som meddelats i verkställighetsstaten som det görs i Bryssel I-förordningen, utan samma regler gäller för alla oförenliga avgöranden.⁸³ En tidigare meddelad dom från annan medlemsstat eller tredje land kan med anledning härav gå före en tidigare meddelad dom från verkställighetsstaten. Enligt Bryssel I-förordningen ska en dom vägras verkställighetsförklaring om den är oförenlig med tidigare meddelad dom.⁸⁴ Enligt exekutionstitelförordningen ska verkställigheten av en oförenlig dom vägras endast i de fall då gäldenären ansöker om detta. Vidare får en europeisk exekutionstitel aldrig omprövas i sak i den medlemsstaten som skall verkställa den (artikel 21.2). Verkställigheten kan begränsas eller möjligen förklaras vilande (se artikel 23) om gäldenären ansökt om förnyad prövning

⁷⁶ C-406/92 The owner of the cargo laden on board the ship “Tatry” mot The owner of the ship “Maciej Rataj” ECR 1994 s. I-05439.

⁷⁷ I artikel 28 fastställs att domstol får låta handläggning av mål vila om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater. Sådant samband ska bland annat anses föreligga om käromålen är så förenade att gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas.

⁷⁸ Se punkterna 51–57 i fallet ”Tatry” mot ”Maciej Rataj”.

⁷⁹ Se punkt 52 i fallet ”Tatry” mot ”Maciej Rataj”.

⁸⁰ Även artikel 6 gäller sambandet mellan käromål.

⁸¹ Se RH 2001:81.

⁸² Se NJA 2001 s. 386.

⁸³ Se artikel 34.3 i Bryssel I-förordningen.

⁸⁴ Se artiklarna 34 och 45 i Bryssel I-förordningen.

enligt artikel 19 eller ansökt om rättelse eller återkallelse av exekutionstiteln enligt artikel 10.

Om talan förts mot en dom som redan intygats vara en europeisk exekutionstitel kan problem tänkas uppstå. På ansökan av gäldenären får domstol eller behörig myndighet i verkställighetsstaten begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, göra verkställandet beroende av säkerhet eller låta verkställighetsförfarandet vila. Reglerna säger dock inte att domstolen måste vidta någon av de åtgärder som nämns. Det stadgas i artikel 23 endast att dessa åtgärder får vidtas. Om så inte görs och domen framgångsrikt överklagas kan det innebära att den ursprungliga domen undanröjs. Om en dom undanröjs efter ett överklagande kan det vara svårt att återställa omständigheterna till det läge som rådde innan verkställighet utfördes. Irreparabel skada kan uppkomma om verkställigheten inte kan återställas till ursprungsläget. Domstolen bör här väga borgenärens behov av effektiv verkställighet och gäldenärens intresse av att undvika irreparabel skada. Även sannolikheten för att ett överklagande vinner framgång bör, enligt Europeiska kommissionen, beaktas.⁸⁵ Bryssel I-förordningen stadgar att en verkställighetsförklaring kan överklagas inom en månad efter att den delgivits och att inga verkställighetsåtgärder får vidtas under denna överklagandefrist.⁸⁶

Förordningen stadgar som nämnts ovan att det enda acceptabla hindret mot verkställighet av en europeisk exekutionstitel är en tidigare meddelad oförenlig dom. Omständigheter som tidigare medfört att en dom inte verkställs ska vara beaktade redan genom att intyget utfärdats. Om verkställigheten uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande är detta enligt Bryssel I-förordningen giltigt hinder.⁸⁷ Att verkställigheten av ett avgörande strider mot *ordre public* är däremot enligt exekutionstitelsförordningen inte giltigt hinder. Just borttagandet av *ordre public*-förbehållet har diskuterats i de förberedande rättsakterna och frågan berörs närmare i avsnitt 3.3.3.

2.2.5 Förlikningar och officiella förhandlingar

Som påpekats tidigare i avsnitt 2.2.1 innefattas även inför domstol ingångna förlikningar och officiella handlingar av förordningen och i artiklarna 24 och 25 återfinns regler för dessa fall. Artiklarna stadgar att bestämmelserna i kapitel II och kapitel IV ska gälla i tillämpliga delar. Vissa av bestämmelserna i förordningen gäller inte för förlikningar ingångna inför domstol eller officiella handlingar eftersom de är specifika för just domar.⁸⁸

⁸⁵ KOM (2002) 159 slutlig, s. 9–10 och s. 14.

⁸⁶ Se artiklarna 43 och 47 i Bryssel I-förordningen.

⁸⁷ Se artiklarna 34.1 och 45 i Bryssel I-förordningen.

⁸⁸ Se artiklarna 5, 6.1 och 9.1 i kapitel II och artiklarna 21.1 och 22 i kapitel IV.

2.2.6 Avslutande bestämmelser

Förordningens avslutande tre kapitel rör övergångsbestämmelser, förhållande till andra gemenskapsrättsakter, allmänna bestämmelser och slutbestämmelser. Bestämmelserna ska endast tillämpas på domar som meddelats efter förordningens ikraftträdande den 21 januari 2005 (artikel 26). Artikel 27 stadgar att förordningen inte ska påverka möjligheten att söka erkännande och verkställighet enligt Bryssel I-förordningen. Det innebär att den sökande kan välja vilken av förordningarna som ska användas. Sökanden kan dessutom först välja att använda exekutionstitelsförordningen för att sedan falla tillbaka på Bryssel I-förordningen om domen vägras intyg som europeisk exekutionstitel.

Förordningen ska inte heller påverka tillämpligheten av förordning (EG) nr. 1348/2000 om delgivning i medlemsstaterna av handling i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (härefter delgivningsförordningen).⁸⁹ Artikel 29 fastställer att medlemsstaterna ska samarbeta för att informera såväl allmänheten som jurister om den europeiska exekutionstiteln. Information om nationella förfaranden för verkställighet och behöriga myndigheter ska spridas. Förordningen träder i kraft den 21 januari 2005 och ska börja tillämpas från och med den 21 oktober 2005. Artiklarna 30–32 börjar emellertid tillämpas redan från ikraftträdandet.

Tillämpningen av delgivningsförordningen ska inte påverkas av exekutionstitelsförordningen enligt artikel 28. Det stämmer dock inte helt eftersom vissa av miniminormerna i exekutionstitelsförordningen rörande delgivning tycks vara striktare än delgivningsförordningens uppsatta normer. Exempelvis tillåter delgivningsförordningen under vissa omständigheter tredskodomar⁹⁰ utan bevis på att svaranden delgivits i tid och på sådant sätt att svaromål kunnat förberedas.⁹¹ Enligt exekutionstitelsförordningen är detta inte tillåtet.⁹²

Varken medlemsstaterna eller borgenärerna är tvungna att tillämpa förordningens alla regler. Tillkomsten av den europeiska exekutionstiteln erbjuder möjlighet till förenklad verkställighet, men medlemsstaterna behöver inte anpassa sina nationella regler till de miniminormer som uppställs i kapitel III. Om medlemsstaterna inte anpassar sin nationella rätt till exekutionstitelsförordningen innebär förordningen ingen praktisk förbättring

⁸⁹ Se artikel 28 i exekutionstitelsförordningen.

⁹⁰ Domar som i dispositiva tvistemål har meddelats till följd av parts utevaro eller svarandes underlåtenhet att avge svaromål.

⁹¹ Handlingen måste ha översänts på i förordningen föreskrivet sätt, minst sex månader ska ha förflutit sedan handlingen avsändes och skäliga ansträngningar ska ha gjorts för att erhålla bevis från behörig myndighet eller organ i den mottagande staten. Föreligger dessa omständigheter baseras domen på en presumtion att svarandens rättigheter tillvaratagits.

⁹² KOM (2002) 159 slutlig, s. 15–16.

för rörligheten av domar. För borgenären innebär valfriheten möjligheten att välja mellan att tillämpa exekutionstitelsförordningen, Bryssel I-förordningen eller någon annan gemenskapsrättsakt. Såväl medlemsstaternas som sökandens valfrihet behandlas närmare i avsnitt 3.4.

2.2.7 Intyg om europeisk exekutionstitel

I bilagorna till exekutionstitelsförordningen återfinns de formulär som den utfärdande domstolen ska använda för att intyga att en dom uppfyller kraven om europeisk exekutionstitel. Bilagorna I-III innehåller intyg om europeisk exekutionstitel för domar, inför domstol ingångna förlikningar respektive officiella handlingar. Bilaga IV innehåller intyg om att en dom inte kan verkställas eller endast i begränsad utsträckning kan verkställas (se artikel 6.2). Bilaga V innehåller ersättningsintyg om europeisk exekutionstitel för de fall då talan förts mot domen enligt artikel 6.3. Bilaga VI gäller ansökan om rättelse eller återkallande av ett intyg om europeisk exekutionstitel enligt artikel 10.3.

Efter ansökan om intyget följer ett förfarande vilket leder fram till att intyget om europeisk exekutionstitel för dom gällande en obestridd fordran utfärdas.⁹³ Domstolen i ursprungsstaten kontrollerar att miniminormerna är uppfyllda och fyller sedan i intyget om europeisk exekutionstitel. Uppgifter lämnas bland annat om den domstol som utfärdat intyget, om den domstol (om annan) som utfärdat domen samt uppgifter om gäldenärer respektive borgenärer. Vidare lämnas utförlig information om fordran, om huruvida miniminormerna är uppfyllda och om eventuella överklaganden mot den ursprungliga domen.

2.3 Några reflektioner över förordningen

Förordningen börjar tillämpas den 21 oktober 2005 och dess betydelse är svår att studera. Vissa förhållanden studeras i detta avsnitt.

Eftersom rättsliga avgöranden angående obestridda fordringarna utgör runt 90 % av alla avgöranden som verkställs i annan medlemsstat än ursprungsstaten inom Europeiska gemenskapen så kan de ekonomiska fördelarna med förordningen bli stora. Handeln inom gemenskapen har ökat avsevärt under senare år och flera föreskrifter för att underlätta gränsöverskridande samfärdsel har utformats.⁹⁴ I Europeiska kommissionens och rådets åtgärdsprogram påtalas att snabb indrivning är absolut nödvändig för handeln och att långsamma förfaranden är ett ekonomiskt bekymmer inom gemenskapen.⁹⁵

⁹³ KOM (2004) 90 slutlig, s. 2.

⁹⁴ Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen och Luganokonventionen är några exempel. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr. 2560/2001 av den 19 december 2001 om gränsöverskridande betalningar i euro är ett annat.

⁹⁵ Rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, EGT 2001 C 12/1, s. 4.

Obetalda fordringar är ett stort problem och indrivningen av dem försvåras av skillnader mellan medlemsstaternas rättssystem. Kostnader för översättning och juridisk hjälp är bara några exempel på de faktorer som kan komplicera för borgenären.⁹⁶ Problemet med obetalda fordringar kan dessutom vara något som avskräcker entreprenörskap inom Europeiska gemenskapen och begränsar den gränsöverskridande handeln. Långsamma förfaranden för erkännande och verkställighet i gränsöverskridande ärenden kan medföra att företag och personer inom Europeiska gemenskapen väljer att endast idka handel med nationella aktörer.⁹⁷

Den europeiska exekutionstiteln underlättar märkbart för borgenärer som önskar verkställa en dom angående obestridd fordran i en annan medlemsstat.⁹⁸ Förordningen erbjuder borgenärer ytterligare en möjlighet till verkställighet i utlandet, en möjlighet både snabbare och effektivare än tidigare gällande regler. Genom att nationella exekvaturförfaranden avskaffas undviks både förseningar och extra kostnader.⁹⁹

Förordningens påverkan på nationell rätt beror på medlemsstaterna själva. Det är upp till var stat huruvida de önskar uppfylla förordningens miniminormer genom att anpassa de nationella processuella reglerna därefter. Det har konstaterats av Justitiedepartementet att det för svensk del kan vara aktuellt att anpassa de svenska reglerna enligt miniminormerna.¹⁰⁰ Det är främst de svenska delgivningsreglerna som bör anpassas för att så många avgörande som möjligt ska kunna verkställas över gränserna. Vidare nämnde Justitiedepartementet förhållandet att den s.k. summariska processen i Sverige hanteras av Kronofogdemyndigheterna och poängterade betydelsen av att den inte ändras.¹⁰¹ Förordningen tar hänsyn till och garanterar detta förhållande på samma sätt som reglerna i Bryssel I-förordningen. En särreglering jämställer Kronofogdemyndigheten i Sverige med domstol vad gäller summarisk process i mål om betalningsföreläggande.¹⁰² De avgöranden för vilka exekvaturförfarandet

⁹⁶ Se KOM (2004) 173 slutlig, s. 6.

⁹⁷ Se KOM (2004) 173 slutlig, s. 5.

⁹⁸ Se Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 14–15.

⁹⁹ Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, EUT 2003 C 85/1, s. 2 och s. 4–5.

¹⁰⁰ Sammanträdesdokument inför EU-nämndens möte, 2003/04:12.

¹⁰¹ Se Sammanträdesdokumentet inför EU-nämndens möte, 2003/04:12.

¹⁰² Se artikel 4.7 i exekutionstitelsförordningen.

avskaffas kommer i Sverige främst vara tredskodomar och utslag från den s.k. summariska processen (betalningsföreläggande).

I en departementspromemoria kommenterar Justitiedepartementet bland annat de ekonomiska konsekvenserna för det allmänna av förordningens ikraftträdande.¹⁰³ Där konstateras att möjligheten att ansöka om verkställighet av utländska avgöranden troligen inte kommer att leda till ökade kostnader. Utländska avgöranden har redan tidigare kunnat verkställas med hjälp av Bryssel I-förordningen.¹⁰⁴ Det krav förordningen ställer på domstolar och myndigheter att utfärda intyg om europeiska exekutionstitlar förutspås kräva resurser. Resursbehovet anses dock inte avsevärt eftersom utfärdandet av ett intyg om europeisk exekutionstitel torde leda till minskat resursbehov i senare led.¹⁰⁵

2.4 Jämförelser med Bryssel I-förordningen

Syftet med exekutionstitelsförordningen är att avskaffa nationella exekvaturförfaranden i form av verkställighetsförklaringar. Eftersom artikel 38 i Bryssel I-förordningen kräver just sådan förklaring är exekutionstitelsförordningen i flera delar mer långtgående än Bryssel I-förordningen. Ett framgångsrikt exekvaturförfarande leder enligt Bryssel I-förordningen till en verkställighetsförklaring. De båda förordningarna uppvisar flera gemensamma drag eftersom de båda syftar till att underlätta den fria rörligheten av domar på privaträttens område. När förordningen om europeisk exekutionstitel inte är tillämplig träder Bryssel I-förordningen in. En komparativ studie av förordningarna kan underlätta förståelsen för deras förhållande och användning.

Tillämpningsområdet för förordningarna är detsamma med undantaget att exekutionstitelsförordningen i artikel 2.1 även klargör att statens ansvar för handlande och underlåtenhet vid utövandet av dess befogenheter faller utanför förordningens regler. Bland definitionerna i exekutionstitelsförordningen överensstämmer uttrycken dom och summarisk process med dem som står att finna i Bryssel I-förordningen. Enligt Bryssel I-förordningen är det domstolarna i verkställighetsstaten som ska kontrollera uppfyllelsen av de krav som uppställs för att erhålla verkställighetsförklaring. Enligt exekutionstitelsförordningen är det istället domstolarna i ursprungsstaten som ska se till att kraven för intygande av europeisk exekutionstitel är uppfyllda. Denna skillnad är, enligt Europeiska kommissionen, en av de främsta fördelarna med den nya förordningen.¹⁰⁶ Domstolen som har kontrolluppgiften är den som meddelat domen och därmed har kännedom om målet och om vilka processuella normer som tillämpats.

¹⁰³ Ds 2005:11.

¹⁰⁴ Ds 2005:11, s. 77–78.

¹⁰⁵ Ds 2005:11, s. 77.

¹⁰⁶ KOM (2002) 159 slutlig, s. 3–4.

Ansökan görs enligt artikel 6 till den domstol som meddelat domen och någon annan domstol eller myndighet i det land där avgörandet ska verkställas kopplas inte in för kontrollförfarandet.

I artikel 10 i exekutionstitelsförordningen återfinns en annan av de båda förordningarnas stora skillnader. Varken Bryssel I-förordningen eller exekutionstitelsförordningen tillåter att en dom omprövas i sak. Däremot får en verkställighetsförklaring i det andra skedet av verkställighetsförfarandet enligt Bryssel I-förordningen överklagas, såväl av gäldenär som av borgenär.¹⁰⁷ Denna rätt medger inte exekutionstitelsförordningen eftersom utfärdandet av ett intyg om europeisk exekutionstitel inte kan överklagas. Domen får verkställas omgående i verkställighetsstaten mot uppvisande av intyget om europeisk exekutionstitel. Önskar gäldenären överklaga kan denne endast göra det mot den ursprungliga domen, inte mot utfärdat intyg.¹⁰⁸

Trots förslag om laga kraft inför utformandet av exekutionstitelsförordningen är förordningen tillämplig på den dom som är verkställbar i ursprungsstaten, utan krav på att avgörandet ska ha vunnit laga kraft.¹⁰⁹ Detsamma gäller för de domar som faller under Bryssel I-förordningens artikel 38.1. En dom som inte uppfyller de krav som ställs i Bryssel I-förordningen om behörig domstol i försäkringstvister eller i tvister vari ett visst lands domstolar har exklusiv behörighet får inte intygas vara en europeisk exekutionstitel. Det är alltså inte en fråga om att vägra verkställighet såsom enligt Bryssel I-förordningen utan en sådan dom utestängs helt från möjligheten till intyg som europeisk exekutionstitel. Att vägra verkställighet är enligt exekutionstitelsförordningen endast möjligt om domen är oförenlig med en tidigare meddelad dom (se avsnitt 2.2.4).

Då ett avgörande rör konsumenttvister måste detta enligt Bryssel I-förordningen iakttas liknande behörighetskrav som de krav som uppställs vid försäkringstvister och vid tvister vari ett visst lands domstolar har exklusiv behörighet. Exekutionstitelsförordningen hänvisar då det är fråga om konsumenttvist inte till behörighetsreglerna i Bryssel I-förordningen, vilket görs vid försäkringstvister och då exklusiv behörighet är aktuellt. Istället tillämpas artikel 6.1 d i exekutionstitelsförordningen. Konsumenten i rollen som gäldenär anses skyddad genom att en dom måste ha meddelats i den medlemsstat där denne har sin hemvist. Skulle denna artikel inte skydda konsumenten anses artikel 19 fungera som ytterligare säkerhet, så till vida att gäldenär som exempelvis inte haft möjlighet att gå i svaromål ska ha möjlighet att ansöka om förnyad prövning av domen.¹¹⁰

¹⁰⁷ Se artiklarna 43 och 44 i Bryssel I-förordningen.

¹⁰⁸ KOM (2002) 159 slutlig, s. 8–9.

¹⁰⁹ Se artikel 6.1 b i exekutionstitelsförordningen.

¹¹⁰ Se artikel 19 i exekutionstitelsförordningen.

Om en tredskodom meddelats och gäldenären inte kunnat gå i svaromål för att stämmingsansökan eller dylik handling inte nått fram är detta enligt Bryssel I-förordningen grund för att vägra verkställighet, förutsatt att gäldenären överklagar.¹¹¹ Som nämnts ovan föreligger hinder mot verkställighet enligt exekutionstitelsförordningen endast vid oförenlighet med tidigare meddelad dom. Den kontroll som exekvaturförfarandet innebär är alltså avskaffad.

Ytterligare skillnader återfinns just i förordningens artikel 21 om hinder mot verkställighet. Det görs ingen skillnad mellan de domar som meddelats i verkställighetsstaten, annan medlemsstat eller tredje land, vilket det däremot görs enligt Bryssel I-förordningen. Bryssel I-förordningens artikel 34 ger domar meddelade i verkställighetsstaten företräde framför domar från annan medlemsstat eller tredje land.¹¹² Reglerna i exekutionstitelsförordningen medför att en tidigare meddelad dom från annan medlemsstat eller tredje land kan gå före en tidigare meddelad dom från verkställighetsstaten. Samma regler gäller med andra ord för alla oförenliga domar, oberoende av var de meddelats.¹¹³ Det krävs dock att ett hinder mot verkställighet åberopats så tidigt som möjligt för att kunna göras gällande. Gäldenären får inte åberopa den förhindrande omständigheten senare om det var möjligt att göra det redan under domstolsförfarandet i ursprungsstaten.

Såsom nämnts i avsnitt 2.2.4 skiljer sig förordningarna åt beträffande vid vilken tidpunkt verkställighet får vidtas. Enligt artiklarna 43 och 47 i Bryssel I-förordningen får verkställighetsåtgärder vidtas först efter att överklagandefristen löpt ut (vanligtvis en månad). Exekutionstitelsförordningen har ingen sådan överklagandefrist eftersom ett intyg om europeisk exekutionstitel inte kan överklagas. Däremot kan den ursprungliga domen överklagas eftersom denna inte måste ha vunnit laga kraft för att erkännas som europeisk exekutionstitel.

Artikel 23 i exekutionstitelsförordningen erbjuder behörig domstol eller myndighet möjlighet att begränsa eller vilandeförklara verkställighetsförfarandet. Använder domstolen eller myndigheten inte nämnda möjlighet kan verkställighetsförfarandet eventuellt återkallas. Om ett överklagande av den ursprungliga domen är framgångsrikt och domen undanröjs riskerar den europeiska exekutionstiteln att förlora sin grund. Om domen redan verkställts kan det ursprungliga läget behöva återställas. Det ursprungliga läget är inte sällan svårt att återställa och irreparabel skada kan ha uppkommit. Bryssel I-förordningen har en liknande bestämmelse (se artikel 46) med hjälp av vilken en part får begära handläggningen vilande. Denna bestämmelse har dock ett vidare tillämpningsområde eftersom den omfattar alla avgöranden som ej vunnit laga

¹¹¹ Se artiklarna 34, 41 och 45 i Bryssel I-förordningen.

¹¹² KOM (2002) 159 slutlig, s. 13.

¹¹³ KOM (2002) 159 slutlig, s. 13.

kraft. Endast de domar mot vilka talan har förts omfattas av artikel 23 i exekutionstitelsförordningen.¹¹⁴

Sammanfattningsvis finns det alltså såväl likheter som skillnader mellan de båda förordningarna. Exekutionstitelsförordningen är i delar utformad med Bryssel I-förordningen som mall och likheterna dem emellan är en följd därav. En viktig likhet är att båda kan användas på domar som ännu inte vunnit laga kraft. Det är dock skillnaderna mellan de båda som är det väsentliga. Såväl Bryssel I-förordningen som exekutionstitelsförordningen stadgar att en dom inte får omprövas i sak. Den förstnämnda erbjuder dock möjlighet till överklagande av verkställighetsförklaringen i andra skedet av förfarandet medan exekutionstitelsförordningen utestänger sökanden från möjlighet till överklagande. Exekvaturförfarandet avlägsnas genom exekutionstitelsförordningen. Det är den viktigaste skillnaden mellan de båda och själva syftet med den nya förordningen.

¹¹⁴ Ds 2005:11, s. 66–67.

3 Kommentarer

Eftersom exekutionstitelsförordningen till stor del börjar tillämpas först från oktober 2005 är det svårt att med säkerhet kommentera eventuella problem som kan uppstå. Vissa rättsliga problem och frågor uppkom och debatterades redan vid utformandet av förordningen. Dessa behandlas här nedan. Även frågor som uppkommit efter att förordningen fått sitt slutliga utförande diskuteras. En del av de rättsliga problemen nedan kan inte lösas eller ändras i förordningen men gör sig trots det förtjänta av en belysning. Tekniska och praktiska frågor som tagits hänsyn till i förordningen, lämnas här i bakgrunden till förmån för de mer allmänna rättsliga frågorna.

3.1 Krav på den ursprungliga domen

De krav som den ursprungliga domen måste uppfylla fastställs i artikel 6 i förordningen. Domen måste vara verkställbar i ursprungsstaten, uppfylla minimikraven som ställs i förordningens kapitel III och följa reglerna om domstols behörighet i kapitel II i Bryssel I-förordningen. Dessutom måste domen följa de konsumentskyddande bestämmelser som artikeln ställer upp.¹¹⁵

Det ursprungliga förslaget till förordningen krävde att avgörandet hade vunnit laga kraft.¹¹⁶ Bryssel I-förordningen stadgar i artikel 38 att en dom måste vara verkställbar i den stat den meddelats för att kunna förklaras verkställbar i en annan medlemsstat. Högre ställda krav än de i Bryssel I-förordningen kan sägas vara emot förordningens strävan efter fri rörlighet av domar. Syftet med förordningen är ju att erbjuda ett förfarande som är snabbare och mer effektivt än det förfarande exempelvis Bryssel I-förordningen tillhandahåller. Som nämnts i avsnitt 2.2.2 behöver domen enligt förordningen inte ha vunnit laga kraft utan det är tillräckligt att den är verkställbar i ursprungsstaten. Skulle den ursprungliga domen överklagas anses ett beslut som följer därpå råda under samma villkor som domen. Det gäller trots att domen inte längre kan anses obestridd. Anledningen till det är att gäldenären genom ett överklagande annars avsevärt kan fördröja verkställandet av domen. Syftet med den europeiska exekutionstiteln skulle gå förlorat. Varken förenklande eller påskyndande av gränsöverskridande verkställighet av domar skulle uppnås.

Att domen måste ha vunnit laga kraft skulle innebära ett starkare skydd för gäldenären. Flera möjligheter finns dock att tillgå för att gäldenärens intressen ska tillgodoses. För att förordningen alls ska bli tillämplig krävs det att fordran är obestridd. Har gäldenären, utan egen förskyllan inte haft möjlighet att bestrida fordran i det vanliga domstolsförfarandet kan denne åberopa artikel 19 i förordningen. Med hjälp av denna artikel kan gäldenären få rätt till en förnyad prövning av domen. Gäldenären kan dessutom i vissa fall ansöka hos behörig

¹¹⁵ Se artikel 6.1 d.

¹¹⁶ KOM (2002) 159 slutlig, s. 6.

domstol eller myndighet i verkställighetsstaten om begränsad eller vilandeförklarad verkställighet. Gälldenärens intressen anses då skyddade genom att hänsyn tas till dem vid överväganden om begränsning eller vilandeförklaring av verkställighet.¹¹⁷

Förs talan framgångsrikt mot en dom som intygats vara europeisk exekutionstitel kan problem uppstå. Behörig domstol eller myndighet i verkställighetsstaten får, på ansökan av gälldenären, vidta åtgärder om situationen inträffar. Vidtagande av eventuella åtgärder är dock en möjlighet och inget tvång. Artikel 23 stadgar att domstolen kan begränsa förfarandet till säkerhetsåtgärder, göra verkställigheten beroende av säkerhet eller låta verkställighetsförfarandet vila. Om åtgärderna inte vidtas och domen överklagas med framgång kan det medföra att en redan verkställd dom måste gå åter. Förordningen behandlar inte det problem som upphävande av den europeiska exekutionstiteln kan medföra. Det kan dock vara svårt att återställa omständigheterna till det läge som rådde före verkställigheten. Skada som är svår att reparera kan ha uppkommit. Som nämnts i avsnitt 2.2.4 bör domstolen ställa parternas behov mot varandra och även beakta sannolikheten för att överklagandet eller talan vinner framgång. Borgenären är i behov av effektiv verkställighet och gälldenären har intresse av att undvika irreparabel skada.¹¹⁸ Påpekas bör att verkställighetsförfarandet ska regleras av verkställighetsstatens lagstiftning, så länge det inte påverkar bestämmelserna om verkställighet i exekutionstitelsförordningen.¹¹⁹

Genom att kräva att den ursprungliga domen måste vara verkställbar i ursprungsstaten erbjuds ett effektivt förfarande som möjliggör fri rörlighet av domar. Krävde förordningen att en dom vunnit laga kraft, förlängs förfarandet såväl tidsmässigt som processuellt. Det vore en effekt som knappast kan sägas vara i linje med förordningens syfte. Det skulle dessutom vara att träda tillbaka ett steg jämfört med de krav som uppställs i Bryssel I-förordningen. Den nya förordningen tillkom bland annat för att det förfarande som erbjuds enligt Bryssel I-förordningen inte var tillräckligt effektivt.

3.2 Miniminormerna

Som nämnts i avsnitt 2.2.3 konstaterade Europeiska kommissionen att förordningen måste uppfylla de krav på rättvis rättegång som uppställs inom Europeiska unionen. Artikel 6 i konventionen om mänskliga rättigheter och artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga är de europeiska instrument som främst reglerar kraven. Processuella minimiregler infördes i förordningen och de inriktar sig främst på delgivning. Reglerna är avsedda att trygga

¹¹⁷ KOM (2004) 90 slutlig, s. 3–4 och s. 7.

¹¹⁸ Se KOM (2002) 159 slutlig, s. 9–10 och s. 14 och Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestrida fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5–0108/2003, s. 14–15.

¹¹⁹ Se artikel 20.1 i exekutionstitelsförordningen.

gäldenärens rättigheter och garantera att gäldenärens eventuella frånvaro vid domstolsförfarandet är avsiktlig. Skyddet anses nödvändigt eftersom förordningen rör obestridda fordringar som delvis kan kännetecknas av att gäldenären inte deltagit i förfarandet.¹²⁰

Förordningens miniminormer avser att skydda enskilda rättigheter vid rörligheten av domar inom den Europeiska gemenskapen. Det kan dock ifrågasättas om miniminormerna behövs eftersom såväl artikel 6 i konventionen om mänskliga rättigheter som artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga garanterar grundläggande rättigheter vid rättsskipning. Exekutionstitelsförordningen hänvisar i skäl 11 i ingressen till artikel 47 och dess regler om rätten till en rättvis rättegång. Samtliga medlemsstater har ratificerat konventionen om mänskliga rättigheter och är skyldiga att följa dess regler.¹²¹ Texten i Europeiska unionens rättsstadga är inte juridiskt bindande men stadgans principer gäller för medlemsländerna när de tillämpar EG-rätten.¹²² Artikel 6 i konventionen om mänskliga rättigheter uppställer krav på de ratificerande länderna om individens rätt till en rättvis rättegång:

*”Var och en skall, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag.”*¹²³

Artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga stadgar liknande regler om rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol:

*”Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel. Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.”*¹²⁴

Många av miniminormerna rör delgivning, ett område som även regleras av delgivningsförordningen. Artikel 28 i exekutionstitelsförordningen stadgar att förordningen inte ska påverka tillämpningen av delgivningsförordningen. Dock kolliderar, som nämnts i avsnitt 2.2.6, de båda förordningarna under vissa omständigheter rörande exempelvis tredskodomar. Delgivningsförordningen

¹²⁰ KOM (2002) 159 slutlig, s. 4.

¹²¹ Se protokoll nr. 11 till konventionen om mänskliga rättigheter, <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/005.htm>, tillgängligt den 19 april 2005.

¹²² Se artiklarna 51 och 52 i konventionen om mänskliga rättigheter.

¹²³ Se artikel 6.1 i konventionen om mänskliga rättigheter.

¹²⁴ Utdrag ur artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga.

tillåter enligt artikel 19.2 att domstolen meddelar tredskodom trots att bevis om delgivning inte mottagits. Krav är att handlingen översänts på i förordningen föreskrivet sätt, att minst sex månader förflutit sedan handlingen avsändes och att skäliga ansträngningar gjorts för att erhålla bevis från behörig myndighet eller organ i den mottagande staten. Domen baseras då på en presumtion att svarandesidans rättigheter tagits tillvara. Här uppstår en konflikt mellan de båda förordningarna. Denna sorts juridiska fiktion tillåts inte enligt exekutionstitelsförordningen och ett intyg om europeisk exekutionstitel får inte utfärdas för en sådan dom.¹²⁵ Situationen omnämns i skäl (13) i ingressen till förordningen:

”I synnerhet kan delgivningssätt som bygger på en juridisk fiktion med avseende på uppfyllandet av dessa miniminormer inte betraktas som tillräckliga för intygande av att en dom är en europeisk exekutionstitel.”

Individuella rättigheter tycks tillgodosedda genom de generella reglerna i nämnda europeiska instrument. Med minimireglerna speciellt införda i förordningen utmejslas och garanteras dock de grundläggande rättigheterna på ett tydligare sätt. Den domstol i ursprungsstaten som har att kontrollera domen får klara direktiv vad som krävs för utfärdande av intyg. Vidare får behörig myndighet eller domstol i verkställighetsstaten viss garanti för att den exekutionstitel som verkställs uppfyller kraven på grundläggande rättigheter inom den Europeiska gemenskapen. Även på partsnivå spelar införandet av miniminormerna i förordningen stor betydelse. Sökanden görs medveten om de grundläggande rättighetskrav som ställs för intygande av europeisk exekutionstitel. Gälldenären kan, om medlemsstaterna anpassar sin nationella rätt, erbjudas förbättrade processuella förfaranden. De garanteras att delgivning gjorts i tillräckligt god tid och på sådant sätt att gälldenären kunnat förbereda sitt svaromål.

3.3 Avskaffandet av exekvatur

3.3.1 Kontrollförfarandet

En av de stora skillnaderna den nya förordningen för med sig är att den kontrollfunktion som behörig domstol i verkställighetsstaten tidigare innehaft avskaffas. Enligt Bryssel I-förordningen kontrollerar en domstol i verkställighetsstaten att de formella kraven för verkställighet är uppfyllda. Exekvaturförfarandet har avskaffats i exekutionstitelsförordningen. Kontrollen av den dom som intygas vara europeisk exekutionstitel ligger nu istället på domstolen i det land som meddelat den ursprungliga domen. Det har bland annat av Europaparlamentet ifrågasatts om detta tillvägagångssätt erbjuder samma rättsliga säkerhet som det tidigare förfarandet.¹²⁶ Avsaknaden av

¹²⁵ KOM (2002) 159 slutlig, s. 11 och s. 16.

¹²⁶ Se Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003, s. 13-15.

kontrollmöjlighet i verkställighetsstaten har i doktrinen påpekats vara förordningens akilleshäla.¹²⁷ Genom att lägga kontrollen av en dom i ursprungsstaten blir utfärdandeland även kontrollerande land.¹²⁸

Det regleras i artikel 6 i förordningen att ansökan om intyg av europeisk exekutionstitel skall göras till den domstol som meddelat domen. På detta sätt synes viss frihet ha lämnats upp till medlemsstaterna vad gäller den interna behörighetsfrågan. Artikeln anger nämligen till vem ansökan ska lämnas men inte vem som har behörighet att utfärda den.¹²⁹

Intyget om den europeiska exekutionstiteln utfärdas endast då ett avgörande uppfyller vissa miniminormer. Normerna ska garantera ett rättvist förfarande och att gäldenären kunnat förbereda sitt svaromål. Först sedan domstolen i ursprungsstaten kontrollerat att dessa kriterier är uppfyllda kan avgörandet intygas vara en europeisk exekutionstitel.¹³⁰ Uppfyller kontrollförfarandet inte ställda krav kan en part möjligen återropa de krav på mänskliga rättigheter som ställs inom Europa. Exempelvis fastställer Europeiska unionens rättighetsstadga regler om tillgång till opartisk rättslig prövning.¹³¹

Genom att låta den domstolen som meddelat avgörandet även utfärda intyget följer att domstolen har kännedom om ärendet och om vilka processuella regler som tillämpats. Det är, enligt Europeiska kommissionen, en av de främsta fördelarna med förordningen. Inga andra domstolar eller myndigheter behöver kopplas in under själva kontrollförfarandet, varken i ursprungsstaten eller i verkställighetsstaten.¹³² Grundtanken att låta den domstol som är förtrogen med ärendet handha eventuell ansökan om intyg förenklar avsevärt förfarandet för erkännande och verkställighet av domar. Då förordningen diskuterats i Sverige har fördelen av att en enda myndighet ansvarar för alla domar eller slutliga beslut med europeiska exekutionstitlar påtalats.¹³³ Det skulle för verkställande domstol eller myndighet klart underlätta eventuell kontroll av exekutionstitelns autenticitet.

En ansökan om intyg av europeisk exekutionstitel som görs långt senare än utfärdandet av den ursprungliga domen ställer stora krav på den kontrollerande domstolen. Det finns enligt förordningen inte någon begränsning för när

¹²⁷ Se Jayme och Kohler, IPRax 2004, s. 482–493.

¹²⁸ Kohler, Europäisches Kollisionsrecht, s. 74–76.

¹²⁹ Se KOM (2002) 159 slutlig, s. 6–7.

¹³⁰ Se KOM (2002) 159 slutlig, s. 3–4.

¹³¹ Kohler, Europäisches Kollisionsrecht, s. 78–80.

¹³² Se KOM (2002) 159 slutlig, s. 6–7 och skäl (9) i ingressen till exekutionstitelsförordningen.

¹³³ Se Svenska bankföreningens remissyttrande den 2 september 2002, <http://www.bankforeningen.se/upload/j020902y.pdf>, tillgängligt den 14 april 2005.

ansökan om intyg om europeisk exekutionstitel senast måste göras. Avsaknaden av en tidsmässig gräns tycks innebära att gäldenären kan råka ut för krav som uppkommer långt senare i tiden i en annan medlemsstat. Tidsaspekten har inte diskuterats i de förberedande rättsakterna och någon tidsbegränsning är inte uppställd för intyget om europeisk exekutionstitel. Eftersom förordningen inte reglerar tidsaspekten synes förordningen behöva kompletteras av medlemsstaternas nationella rätt. I Sverige regleras preskriptionstider generellt av Preskriptionslagen (1981:130). I 2 § stadgas att den allmänna preskriptionstiden för en fordran är tio år efter dess tillkomst men för de flesta fordringar där gäldenären är konsument anses fordran dock preskriberad efter tre år.¹³⁴ Även domfäst fordran kan preskriberas men domen som sådan, fordrans exigibilitet, är inte föremål för preskription.¹³⁵ Exekutionstitlars verkställbarhet regleras av de allmänna reglerna om preskription.¹³⁶ Enligt svensk utsökningsrätt gäller alltså inte någon preskription av exekutionstitlars exigibilitet.¹³⁷ Dessa kan därmed användas för verkställighet så länge inte anspråket som sådant preskriberats eller på annat sätt fallit bort.

3.3.2 Överklagandeförbud

Förordningens artikel 10 stänger möjligheten till överklagande av ett utfärdat intyg om europeisk exekutionstitel. Svaranden har möjlighet att överklaga den ursprungliga domen eller att godta det utfärdade intyget. Ett felaktigt beviljat intyg eller ett intyg som inte överensstämmer med den ursprungliga domen kan återkallas respektive rättas enligt artikel 10. Förordningen lämnar eventuellt en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta ett överklagande av en avslagen ansökan om europeisk exekutionstitel. Situationen kan vara en öppning för medlemsstaterna att ge sökanden utökade möjligheter. I artikel 10 regleras endast att utfärdandet av ett intyg inte får överklagas och enligt Europeiska kommissionen innebär detta att ett överklagande av avslag på en ansökan regleras av nationell rätt.¹³⁸ Justitiedepartementet uttrycker dock att möjlighet att överklaga ett beslut att inte utfärda ett intyg om europeisk exekutionstitel saknas.¹³⁹ Vidare konstaterar Justitiedepartementet att ingenting hindrar att en ny ansökan lämnas in om den första intygsansökan avslagits.¹⁴⁰ Om sökanden

¹³⁴ För information om allmänna preskriptionsreglers tillämplighet på fordringsförhållanden som har anknytning till utländsk rätt se prop. 1979/80:119 s. 103–105.

¹³⁵ Lindskog, Preskription, s. 113–127.

¹³⁶ Heuman, Specialprocess, s. 112–118.

¹³⁷ Se Gregow, Utsökningsrätt, s. 48–52 och Heuman, Specialprocess, s. 112–113.

¹³⁸ KOM (2004) 90 slutlig, s. 5–6.

¹³⁹ Ds 2005:11, s. 61.

¹⁴⁰ Ds 2005:11, s. 61.

inte lyckas erhålla ett intyg om europeisk exekutionstitel kan denne istället söka erkännande och verkställighet med hjälp av Bryssel I-förordningen.

Under utarbetandet av förordningen konstaterades att möjligheten till överklagande av en europeisk exekutionstitel kraftigt skulle begränsa den effektivitet vid verkställighet över gränserna som eftersträvades. Möjligheten skulle motverka syftet med förordningen, markant försena verkställigheten och i praktiken leda till att det nya förfarandet inte förbättrade rättsläget. I Europeiska kommissionens första förslag till förordning tilläts inte överklagande av utfärdat intyg.¹⁴¹ Såsom nämnts i avsnitt 2.2.2 diskuterades det dock om svaranden skyddas tillräckligt av förordningen. Det har påpekats att om domstolen utfärdar ett intyg om europeisk exekutionstitel för en dom som bara delvis uppfyller kraven lämnas gäldenären utan möjlighet till åtgärder.¹⁴²

Ytterligare problem kan komma att uppstå med anledning av att 10 nya medlemsstater anslutit sig till den Europeiska unionen.¹⁴³ Trots god kännedom och lång erfarenhet vad gäller erkännande och verkställighet av domar har domstolar inom Europeiska gemenskapen begått fel på området.¹⁴⁴ Eftersom domstolar i de länder som länge tillämpat gemenskapens rättsinstrument begått fel, kan det befaras att risken för fel ökar genom utvidgningen. Europaparlamentet föreslog att såväl gäldenären som borgenären skulle kunna överklaga beslut om intyg i de länder där nationell rätt medger överklagande av exekutionstitlar.¹⁴⁵ Europeiska kommissionen konstaterade att gäldenärens intressen dock redan tagits i beaktande och överklagandemöjligheten togs inte med i förordningen.

Förordningen behandlar endast obestridda fordringar vilket innebär att gäldenären valt att inte gå i svaromål i det ursprungliga förfarandet. Gäldenären har dessutom valt att inte överklaga domen. Den dom som intygas vara europeisk exekutionstitel garanteras dessutom uppfylla miniminormer som stadgats för att skydda gäldenären. Utfärdandet av ett intyg för inte med sig någon prövning av domen i sak. Problemen som uppkommer om överklagande tilläts av ett utfärdat intyg kan inte motiveras av ytterligare skyddsbehov hos gäldenären. Skulle gäldenären mot förmodan inte kunnat tillvarata sina rättigheter kan denne använda sig av det allmänna skydd som artikel 19 erbjuder (se avsnitt 2.2.3).¹⁴⁶

¹⁴¹ KOM (2002) 159 slutlig, s. 2 och s. 8.

¹⁴² Se Stadler, IPRax 2004, s. 8.

¹⁴³ De nya medlemsländerna är Cypern, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien och Slovenien.

¹⁴⁴ Se Stadler, IPRax 2004, s. 8.

¹⁴⁵ KOM (2003) 341 slutlig, s. 3–4.

¹⁴⁶ KOM (2003) 341 slutlig, s. 4–6.

Även borgenären får anses tillräckligt skyddad. Förordningen reglerar inte möjligheten att överklaga ett avslag på ansökan om intyg som europeisk exekutionstitel. Borgenären kan eventuellt av medlemsstatens nationella rätt erbjudas möjlighet att överklaga en avslagen ansökan om intyg. Exekutionstitelsförordningen tycks nämligen i artikel 10, som nämnts ovan, lämna frågan om överklagande av avslagen intygsansökan till medlemsstaternas nationella rätt. Borgenären kan även använda sig av de erkännande- och verkställighetsmöjligheter Bryssel I-förordningen erbjuder.

3.3.3 Hinder mot verkställighet

En förändring som exekutionstitelsförordningen innebär är borttagandet av det förbehåll enligt vilket medlemsstaterna tillåts vägra erkännande och verkställighet av en dom som strider mot ordre public. Om ett verkställande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande är detta enligt Bryssel I-förordningen giltigt hinder mot erkännande och verkställighet.¹⁴⁷ Exekutionstitelsförordningen medger inte att verkställighet av ett avgörande strider mot ordre public som ett giltigt hinder. Det är endast en tidigare meddelad dom, oförenlig med den dom som intygats vara europeisk exekutionstitel, som kan vara ett giltigt hinder för verkställighet. Som nämnts i avsnitt 2.2.4 har just borttagandet av ordre public-förbehållet diskuterats i de förberedande rättsakterna.

Då utländska domar och beslut ska erkännas och verkställas kan det inträffa att dessa inte är i linje med vissa svenska regler. Verkställandet av dessa domar och beslut riskerar då att vara stötande och emot grundläggande svenska rättsprinciper. Enligt svensk rätt tillämpas i princip inte den bestämmelse som meddelats enligt utländsk rätt, om den är uppenbart oförenlig med den svenska rättsordningens grunder. Ordre public-förbehållet kan exempelvis behöva användas då den främmande lagen klart diskriminerar någon och särbehandlingen strider mot grunderna för landets rättsordning.¹⁴⁸

Ett ordre public-förbehåll är infört i såväl Bryssel- och Luganokonventionerna som i Bryssel I-förordningen. Lydelsen på bestämmelsen är liknande för de tre rättsinstrumenten men i den sistnämnda begränsades möjligheten till ordre public avsevärt. Enligt konventionerna skall en dom inte erkännas *"om ett erkännande skulle strida mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där domen görs gällande"*.¹⁴⁹ Genom införandet av kriteriet *"uppenbart"* i Bryssel I-förordningen gjordes förbehållet mer restriktivt. Ett erkännande ska inte

¹⁴⁷ Se artiklarna 34.1 och 45 i Bryssel I-förordningen.

¹⁴⁸ Se Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 73–75 och s. 306–311.

¹⁴⁹ Se artikel 27.1 i Bryssel- resp. Luganokonventionerna.

erkännas om det ”*uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där domen görs gällande*”.¹⁵⁰

Från de förberedande rättsakterna, utformningen av exekutionstitelsförordningen och i doktrinen framgår det att ordre public inte får användas som hinder för verkställighet av den europeiska exekutionstiteln.¹⁵¹ De miniminormer som stadgas i förordningen anses ta tillräcklig hänsyn till medlemsstaternas rättsordningar. Borttagandet av ordre public-förbehållet kräver att det finns ett allmänt utspritt förtroende för medlemsstaternas nationella rätt. Den 1 maj 2004 utvidgades Europeiska unionen genom att 10 nya länder, vilka representerar över 100 miljoner invånare, blev medlemmar. Förordningen sätter stor tillit till medlemsstaternas rättsordningar och förutsätter att dessa nya stater i lika stor utsträckning som övriga garanterar uppfyllelse av grundläggande processuella krav och rättvisa prövningar. Förtroendet för medlemsstaternas nationella rätt har ifrågasatts i doktrinen.¹⁵²

Det har med anledning av utvidgandet av Europeiska unionen anförts att det vore klokt att bevaka hur användandet av Bryssel I-förordningen fungerar och utvecklar sig innan nya rättsinstrument införs.¹⁵³ I Europeiska rådet har bland annat frågan uppkommit om inte avskaffandet av ordre public-förbehållet görs för tidigt. Frågan baseras på att för området relevanta lagar inom Europeiska gemenskapen inte är enhetliga eller harmoniserade.¹⁵⁴

Avsaknaden av ett ordre public-förbehåll i förordningen bör dock få begränsad betydelse för svensk del. Så är fallet eftersom svenska domstolar och myndigheter hittills mycket sparsamt använt sig av ordre public-förbehållet.¹⁵⁵ Uppställda regler i konventionen om mänskliga rättigheter kan eventuellt anses tillhöra grunderna för svensk rättsordning. Strider ett verkställande mot reglerna kan det hävdas strida mot svensk ordre public.¹⁵⁶ Ett verkställande som strider mot konventionen om mänskliga rättigheter kan dock troligen vägras verkställighet i Sverige med konventionen som självständig grund.¹⁵⁷ Något problem med det borttagna ordre public-förbehållet uppkommer då inte eftersom denna andra möjlighet att vägra verkställighet kan användas.

¹⁵⁰ Se artikel 34.1 i Bryssel I-förordningen.

¹⁵¹ Se bl.a. KOM (2002) 159 slutlig, s. 3–4; Bogdan, Advokaten 2002, s. 24–25; Stadler, IPRax 2004, s. 2–11 och Stein, IPRax 2004, s. 181–191.

¹⁵² Se t.ex. Jayme och Kohler, IPRax 2004, s. 482–493 och Stein, IPRax 2004, s. 182.

¹⁵³ Se Stadler, IPRax 2004, s. 7.

¹⁵⁴ Se Stein, IPRax 2004, s. 185.

¹⁵⁵ Se Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 74–82.

¹⁵⁶ Se Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 79.

¹⁵⁷ Se NJA 1998 s. 817 och Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt, s. 79.

3.4 Valmöjligheter

Som nämnts tidigare¹⁵⁸ är det frivilligt för medlemsstaterna att tillämpa förordningens erbjudna möjlighet till verkställighet. Medlemsstaterna är inte tvungna att anpassa sin nationella lagstiftning till de processuella minimiregler som uppställs i förordningen. Även för borgenärer innebär förordningen valfrihet. De kan själva välja om de önskar verkställa ett avgörande med hjälp av den nya förordningen eller med hjälp av redan tidigare existerande regler. Artikel 27 fastställer att exekutionstitelsförordningen inte ska påverka möjligheten att söka erkännande och verkställighet enligt Bryssel I-förordningen. Utöver möjligheten att välja vilken av förordningarna som ska användas sökanden dessutom först välja att använda exekutionstitelsförordningen för att sedan falla tillbaka på Bryssel I-förordningen.

Möjligheten för en borgenär att välja mellan de båda förordningarna får till viss del anses nödvändig eftersom medlemsstaterna inte är tvungna att anpassa sina processuella normer enligt exekutionstitelsförordningen. Om en medlemsstat inte uppfyller förordningens miniminormer kan en dom som meddelats i den staten inte intygas vara en europeisk exekutionstitel. För en borgenär är då det inte lönt att vända sig till en domstol i ursprungsstaten eftersom domstolen inte har rätt att utfärda intyg om europeisk exekutionstitel utan måste avslå ansökan. Istället får borgenären försöka verkställa domen med hjälp av Bryssel I-förordningen eller någon annan gemenskapsrättsakt.

Skulle medlemsstaten uppfylla de processuella miniminormerna men ansökan enligt exekutionstitelsförordningen avslås, har borgenären inte försuttit sina chanser att återropa verkställighet enligt Bryssel I-förordningen. Eventuellt medges även en möjlighet att överklaga ett avslag på en intygsansökan.¹⁵⁹ Antag att delgivningen av en handling som ska delges under eller efter det ursprungliga domstolsförfarandet varit bristfällig. Handlingen som ska delges kan exempelvis vara kallelse till förhandling eller domen i målet. Den ursprungliga domen uppfyller inte exekutionstitelsförordningens uppställda normer. Det återstår i detta fall för borgenären att enligt Bryssel I-förordningen vända sig till verkställighetsstaten för att begära verkställighet. Domstolen får endast vägra verkställighet på någon av de grunder som uppräknas i artiklarna 34 och 35 i Bryssel I-förordningen.¹⁶⁰ Till dessa vägransgrunder hör bristfällig delgivning av stämningsansökan eller motsvarande handling.¹⁶¹ Däremot innefattas inte sådan

¹⁵⁸ Se avsnitt 2.2.6.

¹⁵⁹ Se avsnitt 3.3.2.

¹⁶⁰ Se artikel 45 i Bryssel I-förordningen.

¹⁶¹ Se artikel 34.2 i Bryssel I-förordningen.

handling som ska delges under eller efter rättegången, exempelvis kallelse till förhandling eller domen i målet.¹⁶²

Bryssel I-förordningens exekvaturförfarande har inte bara betydelse för domars verkställighet. Om det är diskutabelt huruvida en dom skall erkännas eller inte kan detta enligt artikel 33 avgöras med hjälp av exekvaturförfarandet. Kravet är att frågan är föremål för tvist men det har ansetts tillräckligt att sökanden har intresse i att få visshet.¹⁶³ Enligt exekutionstitelsförordningen kan en dom inte vägras erkännande eller verkställighet med undantag för det hinder mot verkställighet en tidigare meddelad oförenlig dom utgör. Genom att en dom intygats vara europeisk exekutionstitel ska den både erkännas och verkställas i övriga medlemsländer. Det finns ingen möjlighet för andra medlemsstater att motsätta sig erkännandet av den.¹⁶⁴

Konsekvensen för en medlemsstat av att inte uppfylla de processuella minimireglerna blir att de avgöranden som meddelats i landet inte kan intygats vara europeiska exekutionstitlar. Däremot kan andra länder utfärda intyg om europeiska exekutionstitlar som måste verkställas även i den stat som inte uppfyller miniminormerna. Det borde vara ett incitament att anpassa reglerna, eftersom möjligheten att verkställa domar i andra medlemsstater enligt förordningen bara kan utnyttjas om staten anpassat sig till reglerna.

Enligt Europeiska ekonomiska och sociala kommittén är valfriheten förordningens största svaghet.¹⁶⁵ Kommittén anser att en vidare harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning krävs för att ett gemensamt fungerande rättsområde ska kunna existera. Det konstateras att förordningens regler kan komma att fungera som en hävstång för medlemsstaternas processuella regler. Genom att inte göra anpassningen till reglerna obligatorisk har inblandning i medlemsstaternas nationella exekutions- och processrätt begränsats. Införandet och antagandet av förordningen underlättades av valmöjligheten.

Den rättsliga osäkerhet som utvidgningen av Europeiska unionen kan medföra är möjligen ett skäl för att eftersträva harmonisering av de processuella reglerna för erkännande och verkställighet. Genom att harmonisera vissa processuella regler blir dessa miniminormer mer överskådliga, oberoende av i vilken medlemsstat de tillämpas. Det kan tyckas att om medlemsstaterna väljer att inte anpassa nationell rätt, innebär förordningen ingen praktisk förbättring av rättsläget för rörligheten

¹⁶² Se Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 243–245.

¹⁶³ Se Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, s. 252–255.

¹⁶⁴ Se artikel 5 i exekutionstitelsförordningen.

¹⁶⁵ Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, EUT 2003 C 85/1, s. 1–7.

av domar. Oavsett om flera medlemsstater uppfyller förordningens miniminormer får förordningen ändå anses bidra till friare rörlighet av domar inom Europeiska gemenskapen. Syftet med effektivare och snabbare verkställighet uppfylles troligen delvis, även om inte alla medlemsstater uppfyller förordningens processuella normer. Som Europeiska ekonomiska och sociala kommittén påpekat ovan kan förordningens regler komma att fungera som en hävstång för staternas processuella regelverk.

Det bör ifrågasättas om eventuell uppfyllelse av miniminormerna verkligen är en valfrihet för medlemsstaterna. Förordningen kan fungera som ett mycket starkt påtryckningsmedel på medlemsstaterna att förändra sin nationella rätt i enlighet med de normer som uppställs i exekutionstitelförordningen. Underlåter medlemsstaterna att anpassa sina nationella regler missgynnas landets egna medborgare. En medlemsstat som inte anpassat sin nationella rätt till reglerna utestänger sina borgenärer från förordningens möjligheter till effektivare och snabbare verkställighet. De erbjuds inte fri rörlighet av de domar som utdöms inom landet. Samtidigt måste landets gäldenärer acceptera verkställandet av europeiska exekutionstitlar utfärdade i andra medlemsländer.

Valfriheten har påpekats även kunna få betydande inverkan på rent nationella regler, något som inte åsyftats med förordningen. Målet för förordningen är gränsöverskridande verkställighet och rörlighet av domar. Det är på förhand omöjligt att förutspå om ett inledningsvis nationellt ärende senare måste verkställas i en annan medlemsstat. En borgenär försöker troligen inledningsvis verkställa domen nationellt men är verkställandet där inte framgångsrikt kan domen behöva verkställas i en annan medlemsstat. Uppfyller det ursprungliga domstolsförfarandet inte förordningens miniminormer utestängs borgenären från möjligheten att domen senare intygas vara europeisk exekutionstitel. Med anledning av detta får det anses logiskt att även rent nationella ärenden kan behöva uppfylla de processuella normer som förordningen uppställer. Förordningen påverkar alltså även rent nationella, icke gränsöverskridande, sakförhållanden.¹⁶⁶

¹⁶⁶ Se Stadler, IPRax 2004, s. 2–4.

4 Sammanfattning

Syftet med att införa en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar är att möjliggöra fri rörlighet för domar. Erkännande och verkställighet inom den Europeiska gemenskapen skall inte längre kräva mellanliggande förfaranden i den medlemsstat där verkställighet begärs utan exekvaturförfarandet avskaffas.

Fri rörlighet av domar eller i vart fall en minskning av hindren därför, kan bidra till att underlätta och uppmuntra gränsöverskridande samfärdseln inom gemenskapen. Obestridda fordringar utgör en mycket stor andel av alla avgöranden som verkställs i en annan medlemsstat än ursprungsstaten. De ekonomiska vinsterna med förordningen kan därför bli stora. Jämfört med Bryssel I-förordningen, det rättsinstrument som förordningen till del ersätter, uppnås betydande fördelar.

Förordningen ställer höga krav på de domar som ska intygas vara europeiska exekutionstitlar. Genom att inte kräva att en dom vunnit laga kraft för att intyg ska kunna utfärdas förkortas kontrollförfarandet avsevärt. Såväl kontrollerande domstol i ursprungsstaten som verkställande domstol eller myndighet i verkställighetsstaten bör dock vara medvetna om att den ursprungliga domen kan överklagas. Ett överklagande kan medföra svårigheter. Har domen redan verkställts finns risk för irreparabel skada om verkställandet måste gå åter. Bryssel I-förordningen kräver inte heller att en dom vunnit laga kraft men tillåter verkställande av domen först efter att fristen för att söka ändring löpt ut.¹⁶⁷

Miniminormerna i exekutionstitelförordningen är ett annat exempel på de kriterier som måste vara uppfyllda för att en dom skall godkännas som europeisk exekutionstitel. De uppfyller sitt syfte, att säkerställa att gäldenären informeras om domstolsförfarandet, om kraven för att bestrida fordran och om följderna av att inte delta i domstolsförfarandet. Avskaffande av exekvaturförfarandet kräver förvisso stor tillit till övriga medlemsstaters rättsordningar men det är tveksamt om införandet av miniminormerna verkligen var nödvändigt. Flera europeiska regelverk om grundläggande rättigheter finns att tillgå och de hänvisas dessutom till i förordningen. Såväl artikel 6 i konventionen om mänskliga rättigheter som artikel 47 i Europeiska unionens rättighetsstadga garanterar grundläggande rättigheter vid rättsskipning.

Förordningens processuella miniminormer medför att medlemsstaterna först måste anpassa sina nationella regler för att kunna utnyttja möjligheten till effektivare och snabbare verkställighet av domar. Behovet av anpassning kan komma att begränsa förordningens effektivitet och tillämpning. Miniminormerna medför ett visst mått av trygghet och förutsebarhet för såväl gäldenär som borgenär, under förutsättning att medlemsstaterna anpassar sin nationella rätt till dem. Anpassningen till de processuella reglerna är enligt förordningen ingen skyldighet. Emellertid kan valfriheten tyckas vara begränsad.

¹⁶⁷ Se artikel 47 i Bryssel I-förordningen.

Den medlemsstat som inte anpassar sin nationella rätt till miniminormerna förhindrar att nationellt meddelade domar kan intygas vara europeiska exekutionstitlar. Det gäller trots att europeiska exekutionstitlar från andra medlemsstater måste verkställas inom medlemsstaten. Miniminormerna i förordningen leder till att medlemsstaterna även vid en nationell situation, utan inslag av gränsöverskridande samfärdsel bör anpassa sin nationella rätt till miniminormerna. Det kan ju svårligen förutspås redan när den ursprungliga domen faller ifall verkställighet i annan medlemsstat senare är nödvändig.

Viss valmöjlighet existerar även för borgenärerna. Valet borgenären har mellan exekutionstitelsförordningen och Bryssel I-förordningen är inte möjligt om inte medlemsstaten anpassat sin nationella rätt till miniminormerna. Eftersom förordningen är ny och ännu oprövad kan det misstänkas att många borgenärer kommer att välja att tillämpa Bryssel I-förordningen. Förvisso minskar verkställighetskostnaderna för borgenären troligen med den nya förordningen men Bryssel I-förordningen erbjuder vissa möjligheter till ersatta verkställighetskostnader. Det är en möjlighet exekutionstitelsförordningen inte erbjuder. Bryssel I-förordningen kommer troligen att ha fortsatt stor betydelse inom den Europeiska gemenskapen långt framöver. Förhoppningsvis kommer införandet av den nya förordningen och ökad kunskap därom medföra att den tillämpas av ett ökande antal borgenärer. Förordningen kan då komma att tillämpas även av dem som tidigare avstått för att kostnaden i tid och pengar för ett exekvaturförfarande överstigit värdet på fordran.

Förordningens syfte är att avskaffa exekvaturförfarandet och detta får till del anses uppfyllt genom dess regler. Kontrollen i verkställighetsstaten avskaffas och några hinder mot erkännande av en europeisk exekutionstitel godtas inte. Endast en tidigare meddelad oförenlig dom erkänns som giltigt hinder mot verkställighet. Möjligheten till överklagande är borttagen och förordningen erbjuder såväl snabbare som effektivare och mindre kostsamt verkställighet.

Det kontrollförfarande som tidigare varit i händerna på domstol eller myndighet i verkställighetsstaten har nu flyttats till ursprungsstaten. Om en längre period förflutit mellan den ursprungliga domens utfärdande och ansökan om europeisk exekutionstitel kommer förfarandena inte avsevärt skilja sig åt. Kontrollen kommer att vara krävande för domstolen och de besparingar som görs i verkställighetsstaten kan i gengäld behövas i ursprungsstaten. Om ansökan görs i samband med utfärdandet av den ursprungliga domen erbjuder förordningen dock en avsevärd förbättring av det aktuella rättsläget.

Förordningen överlåter vissa frågor till medlemsstaterna att besluta om. Ett sådant exempel är behörighetsfördelningen vid utfärdandet av ett intyg. Dessa förfaranden bör dock vara tämligen enhetliga för att såväl domstolar och myndigheter som borgenärer och gäldenärer ska ha standardiserade, väl fungerande och effektiva förfaranden att tillgå. En annan fråga som lämnas öppen av förordningen är överklagande av ett avslaget intyg. Ett gemensamt beslut om och eventuellt enhetligt förfarande med anledning av ett sådant

överklagande tycks inte behövt. Den borgenär vars nationella rätt inte tillåter överklagande kan vända sig till Bryssel I-förordningen.

Inledningsvis ställdes frågan om ikraftträdandet av exekutionstitelsförordningen förbättrar det aktuella rättsläget. Det är ännu för tidigt för en utvärdering av själva användandet av förordningen (eftersom denna trädde i kraft den 21 januari 2005 och börjar tillämpas först den 21 oktober 2005). Förordningens artiklar är i många avseenden tillfredsställande och tillgodoser bland annat gäldenärens intressen. Det kan konstateras att förordningen trots flera svagheter har möjligheten att uppfylla det syfte som eftersträvas. Förordningens eventuella framgång är emellertid till stor del beroende av att medlemsstaterna väljer att anpassa sina nationella processuella regler efter förordningens miniminormer. Väljer medlemsstaterna att anpassa sin nationella rätt efter förordningens miniminormer och borgenärerna att tillämpa förordningen medför den definitivt en förbättring av aktuellt rättsläge. Exekutionstitelsförordningen tycks vara ett lovande steg mot fri rörlighet av domar inom den Europeiska gemenskapen.

Referenslista

Författningar m.m.

Europeiska konventionen den 4 oktober 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, EGT 2000 C 364/1

Fördraget om Europeiska unionen, EGT 2002 C 325/5

Fördraget om upprättandet av den Europeiska gemenskapen, EGT 2002 C 325/33

Förordning (EG) nr. 1348/2000 av den 29 maj om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

Förordning (EG) nr. 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

Förordning (EG) nr. 2560/2001 av den 19 december 2001 om gränsöverskridande betalningar i euro

Förordning (EG) nr. 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar

Konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område upprättad i Bryssel den 27 september 1968

Konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område upprättad i Lugano den 16 september 1988

Lag (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område

Lag (2002:460) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden

Preskriptionslagen (1981:130)

Protokoll nr. 11 till Europeiska konventionen den 4 oktober 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/005.htm> (eng. version), tillgängligt den 19 april 2005.

Utsökningsbalken (1981:774)

Offentligt tryck

a) EG-tryck

Betänkande om förslaget till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, A5-0108/2003.

KOM (2002) 159 slutlig. Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.

KOM (2003) 0341 slutlig. Ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.

KOM (2004) 90 slutlig. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet. Rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.

KOM (2004) 173 slutlig. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande.

Ordförandeskapets slutsatser, Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/sv/ec/00200-r1.s9.htm, tillgängligt den 27 februari 2005.

Utkast till åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, Europeiska rådet, EGT 2001 C 12/1.

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till rådets förordning om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, EUT 2003 C 85/1.

b) Svenskt tryck

Ds 2005:11. Den europeiska exekutionstiteln för obestridda fordringar.

Justitiedepartementets verksamhetsplan 2005, Regeringskansliet, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/06/29/93c644c5.pdf>, tillgängligt 24 april 2005.

Prop. 1979/80:119 Förslag till Preskriptionslag.

Prop. 1980/81:8. Förslag till ny utsökningsbalk.

Sammanträdesdokument inför EU-nämndens möte 2003/04:12, 14172/03 JUSTCIV 225 CODEC 1505, <http://www3.riksdagen.se/?DocGUID={E5336ABB-A7A4-4869-9BCF-1AC6ABF0C84D}>, tillgängligt den 21 februari 2005.

Övrig litteratur

- Bogdan, Michael* Svensk internationell privat- och processrätt, 6 uppl., Norstedts Juridik AB, Stockholm 2004 (cit. Bogdan, Svensk internationell privat- och processrätt).
- Bogdan, Michael* EG-förslag till exekutionstitel, Advokaten nr. 6 2002, s. 24–25 (cit. Bogdan, Advokaten 2002).
- Gregow, Torkel* Utsökningsrätt, Norstedts Förlag, Stockholm 1983 (cit. Gregow, Utsökningsrätt).
- Heuman, Lars* Specialprocess: Utsökning och konkurs, 5 uppl., Norstedts Juridik AB, Stockholm 2000 (cit. Heuman, Specialprocess).
- Jayme, Erik och Kohler, Christian* Europäischer Kollisionsrecht 2004: Territoriale Erweiterung und methodische Rückgriffe: IPRax 2004, häfte 6, s. 481–493 (cit. Jayme och Kohler, IPRax 2004).
- Kropholler, Jan* Internationales Privatrecht, 5 uppl., Mohr Siebeck, Tübingen 2004 (cit. Kropholler, Internationales Privatrecht).
- Lindskog, Stefan* Preskription, Norstedts Förlag, Stockholm 1990 (cit. Lindskog, Preskription).
- Pålsson, Lennart* Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, Norstedts Juridik AB, Stockholm 2002 (cit. Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen).
- Reichelt, Gerte och Rechberger, Walter H.* Europäisches Kollisionsrecht, MANZ, Wien 2004: *Kohler, Christian* Von der EuGVVO zum Europäischen Vollstreckungstitel, s. 63–112 (cit. Kohler, Europäisches Kollisionsrecht).
- Stadler, Astrid* Das Europäische Zivilprozessrecht – Wie viel Beschleunigung verträgt Europa?: IPRax 2004, häfte 1, s. 2–11 (cit. Stadler, IPRax 2004).
- Stein, Andreas* Der Europäische Vollstreckungstitel für unbestrittene Forderungen tritt in Kraft – Aufruf zu einer nüchternen Betrachtung: IPRax 2004, häfte 3, s. 181–191 (Stein, IPRax 2004).
- Svenska bankföreningens remissyttrande den 2 september 2002, <http://www.bankforeningen.se/upload/j020902y.pdf>, tillgängligt den 14 april 2005.

Rättsfall

a) EG-domstolens avgöranden

C-42/76 De Wolf mot Cox, ECR 1976 s. 1759.

C-145/86 Hoffmann mot Krieg, ECR 1988 s. 645.

C-406/92 The owner of the cargo laden on board the ship "Tatry" mot The owner of the ship "Maciej Rataj" ECR 1994 s. I-05439.

b) Nationella avgöranden

NJA 1973 s. 628

NJA 1986 s. 119

NJA 1998 s. 817

NJA 2001 s. 386

RH 2001:81

Mål Ö 5071-04, 4 oktober 2004 (Svea Hovrätt)

Intervju

Crona, Donald, Kronofogde, Kronofogdemyndigheten, 22 mars 2005.

Bilaga 1 – Exekutionstitelsförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr. 805/2004

av den 21 april 2004

om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.5 andra strecksatsen i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹⁶⁸,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹⁶⁹,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget¹⁷⁰, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapen har som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer säkerställs. I detta syfte skall gemenskapen bland annat besluta om de åtgärder på området för civilrättsligt samarbete som behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.
- (2) Rådets och kommissionens handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa¹⁷¹ (handlingsplanen från Wien) antogs av rådet den 3 december 1998.
- (3) Europeiska rådet gav vid sitt möte i Tammerfors den 15-16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden som en hörnsten i arbetet med att upprätta ett verkligt rättsligt område.
- (4) Den 30 november 2000 antog rådet ett åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område¹⁷². I åtgärdsprogrammets första etapp ingår att

¹⁶⁸ EGT C 203 E, 27.8.2002, s. 86.

¹⁶⁹ EUT C 85, 8.4.2003, s. 1.

¹⁷⁰ Europaparlamentets yttrande av den 8 april 2003 (EUT C 64 E, 12.3.2004, s. 79), rådets gemensamma ståndpunkt av den 6 februari 2004 (ännu ej offentliggjord i EUT) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 30 mars 2004 (ännu ej offentliggjord i EUT).

¹⁷¹ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

¹⁷² EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

exekvaturförfarandet avskaffas, dvs. det införs en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.

- (5) Begreppet obestridda fordringar bör täcka alla situationer i vilka en borgenär, med hänsyn till att gäldenären bevisligen inte har bestritt arten och storleken av en fordran, har utverkat en dom mot gäldenären eller en annan verkställbar handling som kräver uttryckligt godkännande av gäldenären, antingen det är en inför domstol ingången förlikning eller en officiell handling (acte authentique).
- (6) Uteblivet bestridande enligt artikel 3.1 b kan anta formen av utebliven inställelse vid en domstolsförhandling eller underlåtenhet att efterkomma domstolens uppmaning att underrätta om avsikten att skriftligen gå i svaromål.
- (7) Denna förordning bör tillämpas på domar, inför domstol ingångna förlikningar och officiella handlingar avseende obestridda fordringar samt på beslut som har meddelats efter att talan har förts mot domar, inför domstol ingångna förlikningar och officiella handlingar, vilka har intygats vara europeiska exekutionstitlar.
- (8) I slutsatserna från Tammerfors ansåg Europeiska rådet att tillgång till förfarandet för att utverka verkställighet i en annan medlemsstat än den där domen har meddelats bör påskyndas och förenklas genom att man avskaffar alla mellanliggande åtgärder som måste vidtas innan verkställighet kan ske i den medlemsstat där verkställighet begärs. En dom som har intygats vara en europeisk exekutionstitel av den domstol som har meddelat domen bör i fråga om verkställighet behandlas som om den hade meddelats i den medlemsstat där verkställighet begärs. I Förenade kungariket, t.ex., kommer registreringen av en intygad utländsk dom därför följa samma bestämmelser som registreringen av en dom från en annan del av Förenade kungariket och får inte medföra en förnyad prövning i sak av den utländska domen. Formerna för verkställighet av domar bör även i fortsättningen bestämmas av nationell lag.
- (9) Ett sådant förfarande bör erbjuda betydande fördelar jämfört med det exekvaturförfarande som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr. 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område¹⁷³, eftersom det inte behövs något godkännande från domstolen i ytterligare en medlemsstat, med den tidsåtgång och de kostnader som det innebär.
- (10) Om en domstol i en medlemsstat har meddelat en dom avseende en obestridd fordran utan att gäldenären har deltagit i domstolsförfarandet, är

¹⁷³ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr. 1496/2002 (EGT L 225, 22.8.2002, s. 13).

det ofrånkomligt att ett avskaffande av alla kontroller i verkställighetsmedlemsstaten bör åtföljas och vara beroende av att det finns en tillräcklig garanti för att rätten att gå i svaromål iakttas.

- (11) Denna förordning syftar till att främja de grundläggande rättigheterna och tar hänsyn till de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Denna förordning syftar särskilt till att säkerställa att rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 i stadgan iakttas fullt ut.
- (12) Miniminormer bör fastställas för de förfaranden som leder fram till domen, så att det kan säkerställas att gäldenären, i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att denne kan förbereda sitt svaromål, informeras om domstolsförfarandet, om kraven på att aktivt delta i domstolsförfarandet för att bestrida fordran och om följderna av att inte delta i domstolsförfarandet.
- (13) Med hänsyn till skillnaderna mellan medlemsstaternas civilprocessrättsliga regler, särskilt reglerna om delgivning av handlingar, är det nödvändigt att definitionen av dessa miniminormer är specifik och detaljerad. I synnerhet kan delgivningssätt som bygger på en juridisk fiktion med avseende på uppfyllandet av dessa miniminormer inte betraktas som tillräckliga för intygande av att en dom är en europeisk exekutionstitel.
- (14) Alla de delgivningssätt som förtecknas i artiklarna 11 och 12 kännetecknas av antingen fullständig säkerhet (artikel 11) eller en mycket hög grad av sannolikhet (artikel 12) att den handling som delges har nått sin adressat. I den andra kategorin bör en dom intygas vara en europeisk exekutionstitel endast om den medlemsstat som meddelat domen har inrättat en lämplig mekanism som ger gäldenären rätt att ansöka om fullständig förnyad prövning av domen enligt villkoren i artikel 19 i de undantagsfall, trots uppfyllelse av artikel 14, då handlingen inte har nått sin adressat.
- (15) Personlig delgivning till vissa andra personer än gäldenären själv enligt artikel 14.1 a och b bör anses uppfylla kraven i dessa bestämmelser endast om dessa personer faktiskt har mottagit handlingen i fråga.
- (16) Artikel 15 bör tillämpas på de situationer då en gäldenär inte kan företräda sig själv i domstolen, t.ex. när det gäller en juridisk person, och den person som skall företräda honom utses enligt lag, samt i situationer då gäldenären har bemyndigat en annan person, främst ett juridiskt ombud, att företräda honom i det aktuella domstolsförfarandet.
- (17) De domstolar som är behöriga att granska att de processuella miniminormerna har iakttagits fullt ut bör, i förekommande fall, utfärda ett standardiserat intyg om en europeisk exekutionstitel, där denna granskning och dess resultat redovisas öppet.

- (18) Det ömsesidiga förtroendet för rättskipningen i medlemsstaterna motiverar att en domstol i en medlemsstat bedömer huruvida alla villkor för ett intyg om en europeisk exekutionstitel är uppfyllda, i syfte att göra det möjligt att verkställa en dom i alla övriga medlemsstater utan att det i den medlemsstat där domen skall verkställas behöver prövas om de processuella miniminormerna har tillämpats korrekt.
- (19) Denna förordning innebär ingen skyldighet för medlemsstaterna att anpassa sin nationella lagstiftning till de processuella miniminormerna. Den ger dem ett incitament att göra det, eftersom möjligheten att verkställa domar effektivare och snabbare i andra medlemsstater endast kan utnyttjas om miniminormerna är uppfyllda.
- (20) Borgenären bör själv kunna välja mellan att ansöka om ett intyg om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar eller att använda sig av systemet med erkännande och verkställighet enligt förordning (EG) nr. 44/2001 eller någon annan gemenskapsrättsakt.
- (21) Om en handling måste skickas från en medlemsstat till en annan för delgivning där bör denna förordning, särskilt dess bestämmelser om delgivning, vara tillämplig tillsammans med rådets förordning (EG) nr. 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur¹⁷⁴, i synnerhet dess artikel 14 tillsammans med medlemsstaternas förklaringar i enlighet med dess artikel 23.
- (22) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (23) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter¹⁷⁵.
- (24) I enlighet med artikel 3 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning har Förenade kungariket och Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

¹⁷⁴ EGT L 160, 30.6.2000, s. 37.

¹⁷⁵ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.
- (26) Enligt artikel 67.5 andra strecksatsen i fördraget gäller medbeslutandeförfarandet från och med den 1 februari 2003 för de åtgärder som fastställs i denna förordning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

Syftet med denna förordning är att införa en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, vilket, genom att det fastställs miniminormer, kommer att möjliggöra fri rörlighet för domar, förlikningar som ingåtts inför domstol och officiella handlingar i alla medlemsstater utan att erkännande och verkställighet skall föregås av mellanliggande förfaranden i den medlemsstat där verkställighet begärs.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor eller statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet ("acta iure imperii").
2. Denna förordning är inte tillämplig på
 - a) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,
 - b) konkurs, ackord och liknande förfaranden,
 - c) social trygghet,
 - d) skiljeförfaranden.
3. I denna förordning avses med termen medlemsstat samtliga medlemsstater med undantag av Danmark.

Artikel 3

Exekutionstitlar som skall intygas vara europeiska exekutionstitlar

1. Denna förordning skall tillämpas på domar, förlikningar som ingåtts inför domstol och officiella handlingar avseende obestridda fordringar.
En fordran skall anses som obestridd, om

- a) gäldenären uttryckligen har godkänt den genom att medge den eller genom en förlikning som godkänts av domstolen eller som ingåtts inför domstolen under förfarandet, eller
- b) gäldenären aldrig har bestritt den i enlighet med relevanta processuella krav i ursprungsmedlemsstatens lagstiftning under domstolsförfarandet, eller
- c) gäldenären först har bestritt fordran under domstolsförfarandet men därefter inte har inställt sig personligen eller företrätts av ombud vid domstolsförhandlingen avseende denna fordran, under förutsättning att ett sådant handlande innebär ett tyst godtagande av fordran eller av de förhållanden som görs gällande av borgenären enligt ursprungsmedlemsstatens lagstiftning, eller
- d) gäldenären uttryckligen har godkänt den i en officiell handling.

2. Denna förordning skall även tillämpas på beslut som har utfärdats efter att talan har förts mot domar, inför domstol ingångna förlikningar eller officiella handlingar, vilka har intygats vara europeiska exekutionstitlar.

Artikel 4

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1. dom: varje avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,
- 2. fordran: en fordran som avser betalning av ett bestämt penningbelopp och som är förfallen till betalning eller vars förfallodag anges i domen, den inför domstol ingångna förlikningen eller officiella handlingar,
- 3. officiell handling:
 - a) en handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling och vars äkthet
 - i) avser handlingens underskrift och innehåll, och
 - ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan bemyndigad myndighet i den medlemsstat där den har upprättats eller registrerats,
 - eller
 - b) ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet eller bestyrkts av en sådan myndighet.
- 4. ursprungsmedlemsstat: den medlemsstat där den dom har meddelats, den förlikning har godkänts eller ingåtts inför domstol, den officiella handling

upprättats eller registrerats, vilken skall intygas vara en europeisk exekutionstitel,

5. verkställighetsmedlemsstat: den medlemsstat där verkställighet av den dom, den inför domstol ingångna förlikningen eller den officiella handling, vilken har intygats vara en europeisk exekutionstitel, begärs,

6. domstol som meddelat domen: den domstol vid vilken handläggningen av förfarandet pågick vid tidpunkten för att de villkor som avses i artikel 3.1 a, b och c är uppfyllda,

7. I Sverige avses vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande med uttrycket domstol också svensk kronofogdemyndighet.

KAPITEL II

EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL

Artikel 5

Upphävande av exekvatur

En dom som har intygats vara en europeisk exekutionstitel i ursprungsmedlemsstaten skall erkännas och verkställas i de övriga medlemsstaterna utan att det behövs någon verkställighetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande.

Artikel 6

Krav för intyg om europeisk exekutionstitel

1. En dom avseende en obestridd fordran som har meddelats i en medlemsstat skall vid varje ansökan till den domstol som har meddelat domen intygas vara en europeisk exekutionstitel, om

a) domen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten, och

b) domen inte strider mot reglerna om domstolsbehörighet i kapitel II avsnitt 3 och 6 i förordning (EG) nr. 44/2001, och

c) domstolsförfarandena i ursprungsmedlemsstaten uppfyllde kraven i kapitel III, när en fordran är obestridd i den mening som avses i artikel 3.1 b eller c, och

d) domen meddelades i den medlemsstat där gäldenären hade sin hemvist i den mening som avses i artikel 59 i förordning (EG) nr. 44/2001, i fall där

- en fordran är obestridd i den mening som avses i artikel 3.1 b eller c, och

- rör ett avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför dennes affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, och

- gäldenären är konsumenten.

2. När en dom som intygats vara en europeisk exekutionstitel har upphört att vara verkställbar eller dess verkställbarhet har upphävts eller begränsats, skall ett intyg där det anges att domen inte kan verkställas alls eller bara i begränsad utsträckning, vid varje ansökan till den domstol som har meddelat domen, utfärdas med hjälp av standardformuläret i bilaga IV.

3. När ett beslut har utfärdats efter att talan har förts mot en dom som har intygats vara en europeisk exekutionstitel i enlighet med punkt 1, skall, utan att det påverkar artikel 12.2, ett intyg som ersätter det förra vid varje ansökan utfärdas med hjälp av standardformuläret i bilaga V, om beslutet med anledning av talan är verkställbart i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 7

Rättegångskostnader

När en dom inbegriper ett verkställbart beslut om rättegångskostnaderna, inklusive räntor, skall domen intygats vara en europeisk exekutionstitel även avseende kostnaderna, såvida inte gäldenären, i enlighet med ursprungsmedlemsstatens lagstiftning, under domstolsförfarandena särskilt bestrider skyldigheten att bära sådana kostnader.

Artikel 8

Intyg om partiell europeisk exekutionstitel

Om endast delar av domen uppfyller kraven i denna förordning, skall ett intyg om en partiell europeisk exekutionstitel utfärdas för dessa delar.

Artikel 9

Utfärdande av intyget om europeisk exekutionstitel

1. Intyget om en europeisk exekutionstitel skall utfärdas med hjälp av standardformuläret i bilaga I.
2. Ett intyg om en europeisk exekutionstitel skall utfärdas på det språk som domen är avfattad på.

Artikel 10

Rättelse eller återkallelse av intyget om europeisk exekutionstitel

1. Intyget om europeisk exekutionstitel skall på ansökan till den domstol som meddelat domen
 - a) rättas till, om det på grund av ett skrivfel eller liknande föreligger bristande överensstämmelse mellan domen och intyget,
 - b) återkallas, när det är uppenbart att intyget beviljades felaktigt med beaktande av de krav som fastställs i denna förordning.

2. Lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten skall tillämpas vid rättelse och återkallelse av intyget om europeisk exekutionstitel.
3. En ansökan om rättelse eller återkallelse av ett intyg om europeisk exekutionstitel får göras med hjälp av standardformuläret i bilaga VI.
4. Utfärdandet av ett intyg om europeisk exekutionstitel får inte överklagas.

Artikel 11

Verkan av intyget om europeisk exekutionstitel

Intyget om europeisk exekutionstitel skall inte få någon annan verkan än den som följer av domens verkställbarhet.

KAPITEL III

MINIMINORMER FÖR FÖRFARANDE OCH OBESTRIDDA FORDRINGAR

Artikel 12

Miniminormernas tillämpningsområde

1. En dom avseende en fordran som är obestridd i den mening som avses i artikel 3.1 b eller c kan endast intygas vara en europeisk exekutionstitel om domstolsförfarandena i ursprungsmedlemsstaten uppfyllde de processuella kraven i detta kapitel.
2. Samma krav skall tillämpas vid utfärdandet av ett intyg om en europeisk exekutionstitel eller ett intyg som ersätter det förra i den mening som avses i artikel 6.3 avseende ett beslut som har utfärdats efter att talan har förts mot en annan dom, om villkoren i artikel 3.1 b eller c vid tidpunkten för det beslutet är uppfyllda.

Artikel 13

Delgivning med bevis på att gäldenären mottagit handlingen

1. Stämningsansökan eller motsvarande handling får ha delgivits gäldenären på ett av följande sätt:
 - a) Personlig delgivning genom att gäldenären undertecknar ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.
 - b) Personlig delgivning genom att den behöriga person som delgivit handlingen undertecknar ett dokument där det anges att gäldenären mottagit denna eller utan stöd i lagen vägrat att ta emot den, samt datum för detta.
 - c) Delgivning per post genom att gäldenären undertecknar och skickar tillbaka ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.

d) Delgivning på elektronisk väg, t.ex. fax eller e-post, där gäldenären undertecknar och skickar tillbaka ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet.

2. En kallelse till domstolsförhandling får ha delgivits gäldenären i enlighet med punkt 1 eller muntligen vid en tidigare domstolsförhandling avseende samma fordran, varvid delgivningen skall framgå av protokollet från den tidigare domstolsförhandlingen.

Artikel 14

Delgivning utan bevis på att gäldenären mottagit handlingen

1. Stämningsansökan eller motsvarande handling samt varje kallelse till domstolsförhandling får även ha delgivits gäldenären på något av följande sätt:

a) Personlig delgivning på gäldenärens personliga adress till personer som bor i samma hushåll som gäldenären eller är anställda där.

b) Personlig delgivning i gäldenärens företagslokaler till personer som är anställda av gäldenären, i de fall där gäldenären är egenföretagare och i de fall gäldenären är en juridisk person.

c) Handlingen läggs i gäldenärens brevlåda.

d) Handlingen deponeras på ett postkontor eller hos behöriga myndigheter och en skriftlig underrättelse om att så har skett lämnas i gäldenärens brevlåda, om den skriftliga underrättelsen klart och tydligt anger att det rör sig om en domstolshandling eller att den har den rättsverkan att delgivning anses ha skett och att tidsfrister har börjat löpa.

e) Delgivning per post utan intyg enligt punkt 3, när gäldenären har sin adress i ursprungsmedlemsstaten.

f) Delgivning på elektronisk väg med automatisk bekräftelse av att delgivningen verkställts, under förutsättning att gäldenären i förväg uttryckligen har godkänt detta delgivningsätt.

2. Vid tillämpning av denna förordning skall delgivning enligt punkt 1 inte vara tillåten om gäldenärens adress inte med säkerhet är känd.

3. Delgivning enligt punkt 1 a-d skall intygas genom

a) ett dokument, undertecknat av den behöriga person som delgivit handlingen, där det anges

i) vilket sätt som använts för delgivning,

ii) datum för delgivningen, och

iii) när handlingen delgivits någon annan person än gäldenären, namnet på denne och i vilket förhållande denne står till gäldenären,

eller

b) ett mottagningsbevis från den delgivna personen i fall som avses i punkt 1 a och b.

Artikel 15

Delgivning med gäldenärens ombud

Delgivning i enlighet med artiklarna 13 och 14 får också ha skett med gäldenärens ombud.

Artikel 16

Vederbörlig underrättelse till gäldenären om fordran

För att gäldenären på vederbörligt sätt skall ha underrättats om fordran, skall stämningsansökan eller motsvarande handling ha innehållit följande uppgifter:

- a) Parternas namn och adresser.
- b) Vilket belopp fordran uppgår till.
- c) Räntesatsen, om ränta begärs på fordran, och den tidsperiod för vilken ränta begärs, om inte lagstadgad ränta enligt ursprungsmedlemsstatens lagstiftning läggs till kapitalbeloppet utan yrkande.
- d) Uppgift om grunden för fordran.

Artikel 17

Vederbörlig underrättelse till gäldenären om de processuella åtgärder som måste vidtas för att bestrida fordran

Följande uppgifter skall ha lämnats klart och tydligt i eller tillsammans med stämningsansökan eller motsvarande handling eller en kallelse till domstolsförhandling:

- a) De processuella kraven för att bestrida fordran, inbegripet tidsfristen för att skriftligen bestrida fordran eller i tillämpliga fall tidpunkten för domstolsförhandling, namn på och adress till den institution till vilken svarsskriften skall sändas eller i tillämpliga fall där gäldenären skall infinna sig samt huruvida det är obligatoriskt att företrädas av ett juridiskt ombud.
- b) Följderna av uteblivet bestridande eller utebliven inställelse, i förekommande fall särskilt möjligheten av en dom eller verkställighet av en dom gentemot gäldenären och ansvaret för rättegångskostnaderna.

Artikel 18

Avhjälpan av att miniminormerna inte har iakttagits

1. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inte uppfyllde de processuella kraven i artiklarna 13-17, kan denna brist avhjälpas och en dom intygas vara en europeisk exekutionstitel, om

a) domen har delgivits gäldenären i överensstämmelse med kraven i artikel 13 eller artikel 14, och

b) gäldenären har haft möjlighet att föra talan mot domen och därmed få en fullständig prövning och på vederbörligt sätt i eller tillsammans med domen har underrättats om de processuella kraven för en sådan talan, inbegripet namn på och adress till den institution till vilken talan skall göras samt, i förekommande fall, tidsfristen härför, och

c) gäldenären inte har fört talan mot domen i enlighet med relevanta processuella krav.

2. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inte uppfyllde de processuella kraven i artikel 13 eller artikel 14, kan denna brist avhjälpas, om det genom gäldenärens uppträdande vid domstolsförfarandena bevisas att denne personligen har mottagit den handling som skulle delges i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sitt svaromål.

Artikel 19

Miniminormer för att få förnyad prövning i undantagsfall

1. Förutom att artiklarna 13-18 skall uppfyllas, gäller även att en dom endast kan intygas vara en europeisk exekutionstitel, om gäldenären enligt ursprungsmedlemsstatens lagstiftning har rätt att ansöka om förnyad prövning av domen, när

a) i) stämningsansökan eller motsvarande handling eller, i förekommande fall, en kallelse till domstolsförhandling har delgivits gäldenären på något av de sätt som föreskrivs i artikel 14, och

ii) delgivning utan gäldenärens förskyllan inte har skett i så god tid att denne hade möjlighet att förbereda sitt svaromål,

eller

b) gäldenären utan egen förskyllan har varit förhindrad att bestrida fordran på grund av force majeure eller exceptionella omständigheter,

förutsatt att gäldenären i vilketdera fallet vidtar åtgärder utan dröjsmål.

2. Denna artikel påverkar inte medlemsstaternas möjlighet att bevilja förnyad prövning av domen under mer generösa villkor än de som anges i punkt 1.

KAPITEL IV

VERKSTÄLLIGHET

Artikel 20

Verkställighetsförfarande

1. Utan att det påverkar bestämmelserna i detta kapitel, skall verkställighetsförfarandet regleras av verkställighetsmedlemsstatens lagstiftning.

En dom som har intygats vara en europeisk exekutionstitel skall verkställas enligt samma villkor som en dom som meddelats i verkställighetsmedlemsstaten.

2. Borgenären skall till de behöriga verkställande myndigheterna i verkställighetsmedlemsstaten lämna följande:

a) En kopia av domen, vilken uppfyller de nödvändiga villkoren för fastställande av dess äkthet.

b) En kopia av intyget om europeisk exekutionstitel, vilken uppfyller de nödvändiga villkoren för fastställande av dess äkthet.

c) Vid behov en transkribering av intyget om europeisk exekutionstitel eller en översättning därav till det officiella språket i verkställighetsmedlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, det officiella språket eller ett av de officiella språken för domstolsförfaranden på den ort där verkställighet begärs, i enlighet med den medlemsstatens lagstiftning, eller till ett annat språk som verkställighetsmedlemsstaten har uppgett att den godkänner. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av de officiella språken för Europeiska gemenskapens institutioner förutom dess eget som den kan godkänna att intyget utfärdas på. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av medlemsstaterna.

3. Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av en part som i en medlemsstat begär verkställighet av en dom som i en annan medlemsstat har intygats vara en europeisk exekutionstitel, på den grunden att han är utländsk medborgare eller att han inte har hemvist eller vistelseort i verkställighetsmedlemsstaten.

Artikel 21

Hinder mot verkställighet

1. Verkställighet skall på gäldenärens ansökan vägras av den behöriga domstolen i verkställighetsmedlemsstaten, om den dom som intygats vara en europeisk exekutionstitel är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en medlemsstat eller i tredje land, om

a) den tidigare domen meddelades rörande samma sak och mellan samma parter, och

b) den tidigare domen meddelades i verkställighetsmedlemsstaten eller uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i verkställighetsmedlemsstaten, och

c) den omständighet som gör domarna oförenliga inte åberopades och inte kunde ha åberopats som en invändning under domstolsförfarandet i ursprungsmedlemsstaten.

2. Domen eller intyget om europeisk exekutionstitel får aldrig omprövas i sak i verkställighetsmedlemsstaten.

Artikel 22

Avtal med tredje land

Denna förordning skall inte påverka avtal varigenom en medlemsstat, innan förordning (EG) nr. 44/2001 trädde i kraft, i enlighet med artikel 59 i Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, förpliktat sig att inte erkänna domar som har meddelats, i synnerhet i en annan stat som är part i konventionen, mot svarande som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i ett tredje land, när domen, i fall som avses i artikel 4 i konventionen, kunnat meddelas endast med stöd av en sådan behörighetsregel som anges i artikel 3 andra stycket i konventionen.

Artikel 23

Vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet

Om gäldenären har

- fört talan mot en dom som intygats vara en europeisk exekutionstitel, vilket inbegriper ansökan om förnyad prövning i enlighet med artikel 19, eller

- ansökt om rättelse eller återkallelse av ett intyg om europeisk exekutionstitel i enlighet med artikel 10,

får den behöriga domstolen eller myndigheten i verkställighetsmedlemsstaten på ansökan av gäldenären,

a) begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, eller

b) göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som domstolen eller myndigheten bestämmer, eller

c) när det föreligger exceptionella omständigheter, låta verkställighetsförfarandet vila.

KAPITEL V

INFÖR DOMSTOL INGÅNGNA FÖRLIKNINGAR OCH OFFICIELLA HANDLINGAR

Artikel 24

Inför domstol ingångna förlikningar

1. En förlikning avseende en fordran enligt artikel 4.2, vilken har godkänts av en domstol eller ingåtts inför en domstol under förfarandet och är verkställbar i den medlemsstat där förlikningen godkänts eller ingåtts, skall på ansökan till den domstol som har godkänt förlikningen eller inför vilken den ingåtts under förfarandet intygas vara en europeisk exekutionstitel med hjälp av standardformuläret i bilaga II.
2. En förlikning, som har intygats vara en europeisk exekutionstitel i ursprungsmedlemsstaten, skall verkställas i de övriga medlemsstaterna utan att det behövs någon verkställighetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig verkställigheten av den.
3. Bestämmelserna i kapitel II, utom artiklarna 5, 6.1 och 9.1, och i kapitel IV, utom artikel 21.1 och artikel 22, skall gälla i tillämpliga delar.

Artikel 25

Officiella handlingar

1. En officiell handling avseende en fordran enligt artikel 4.2, vilken är verkställbar i en medlemsstat, skall på ansökan till den myndighet som utsetts av ursprungsmedlemsstaten intygas vara en europeisk exekutionstitel med hjälp av standardformuläret i bilaga III.
2. En officiell handling som har intygats vara en europeisk exekutionstitel i ursprungsmedlemsstaten skall verkställas i de övriga medlemsstaterna utan att det behövs någon verkställighetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig verkställigheten.
3. Bestämmelserna i kapitel II, utom artiklarna 5, 6.1 och 9.1, och i kapitel IV, utom artikel 21 och artikel 22, skall gälla i tillämpliga delar.

KAPITEL VI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE

Artikel 26

Övergångsbestämmelse

Bestämmelserna i denna förordning skall endast tillämpas på domar som meddelats, på förlikningar som godkänts eller ingåtts inför domstol och på handlingar som formellt upprättats eller registrerats som officiella handlingar efter förordningens ikraftträdande.

KAPITEL VII

FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA GEMENSKAPSRÄTTSAKTER

Artikel 27

Förhållande till förordning (EG) nr. 44/2001

Denna förordning skall inte påverka möjligheten att söka erkännande och verkställighet i enlighet med förordning (EG) nr. 44/2001 av en dom, en vid domstol ingången förlikning eller en officiell handling avseende en obestridd fordran.

Artikel 28

Förhållande till förordning (EG) nr. 1348/2000

Denna förordning skall inte påverka tillämpningen av förordning (EG) nr. 1348/2000.

KAPITEL VIII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 29

Information om verkställighetsförfaranden och myndigheter

Medlemsstaterna skall samarbeta för att informera allmänhet och jurister om

- a) de olika metoderna och förfarandena för verkställighet i medlemsstaterna, och
- b) de behöriga verkställande myndigheterna i medlemsstaterna,

särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, vilket inrättades genom beslut 2001/470/EG¹⁷⁶.

Artikel 30

Information om rättsmedel, språk och myndigheter

1. Medlemsstaterna skall till kommissionen meddela

- a) de förfaranden för rättelse och återkallelse av domar som avses i artikel 10.2 och för förnyad prövning som avses i artikel 19.1,
- b) de enligt artikel 20.2 c godkända språken,
- c) de förteckningar över myndigheter som avses i artikel 25,

samt alla ändringar av dessa.

2. Kommissionen skall ställa den information som meddelats i enlighet med punkt 1 till allmänhetens förfogande genom offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning och på andra lämpliga sätt.

Artikel 31

Ändringar av bilagorna

¹⁷⁶ EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

Varje ändring i standardformulären i bilagorna skall antas i enlighet med det rådgivande förfarandet i artikel 32.2.

Artikel 32

Rådgivande kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 75 i förordning (EG) nr. 44/2001.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.
3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 33

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 21 januari 2005.

Den skall tillämpas från och med den 21 oktober 2005, med undantag av artiklarna 30, 31 och 32, vilka skall tillämpas från och med den 21 januari 2005.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Strasbourg den 21 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. Cox

Ordförande

På rådets vägnar

D. Roche

Ordförande

BILAGA I

INTYG OM EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL – DOM

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
IE IT LU NL PT SE UK
2. Domstol som utfärdat intyget
 - 2.1. Namn:
 - 2.2. Adress:
 - 2.3. Tfn/fax/e-post:
3. Domstol (om annan) som meddelat domen
 - 3.1. Namn:
 - 3.2. Adress:
 - 3.3. Tfn/fax/e-post:
4. Dom
 - 4.1. Datum:
 - 4.2. Referensnummer:
 - 4.3. Parter
 - 4.3.1. Borgenärens/borgenärernas namn och adress:
 - 4.3.2. Gälldenärens/gälldenärernas namn och adress:
5. Penningfordran som intygas
 - 5.1. Kapitalbelopp:
 - 5.1.1. Valuta

Euro	☐
Svenska kronor	☐
Pund sterling	☐
Annan (skall anges)	☐
 - 5.1.2. Om fordran avser en avbetalning
 - 5.1.2.1. Belopp för varje avbetalning:
 - 5.1.2.2. Förfallodag för den första avbetalningen:
 - 5.1.2.3. Förfallodagar för följande avbetalningar

veckovis månadsvis annat (skall anges)

- 5.1.2.4. Period för fordran
- 5.1.2.4.1. För närvarande obestämd eller
- 5.1.2.4.2. förfallodag för den sista avbetalningen:
- 5.2. Räkta
- 5.2.1. Räntesats
- 5.2.1.1. ... % eller
- 5.2.1.2. ... % över ECB:s basränta ⁽¹⁾
- 5.2.1.3. Annan (skall anges)
- 5.2.2. Räknan skall börja löpa från och med:
- 5.3. Ersättningsbara kostnader, om sådana anges i domen:
6. Domen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten $\ddot{U}\pm$
7. Domen kan fortfarande överklagas
Ja Nej
8. Domen avser en obestridd fordran enligt artikel 3.1
9. Domen överensstämmer med artikel 6.1 b
10. Domen avser frågor som rör konsumentavtal?
Ja Nej
- 10.1. Om ja: är gäldenären konsumenten?
Ja Nej
- 10.2. Om ja:
gäldenären har sitt hemvist i ursprungsmedlemsstaten (i den mening som avses i artikel 59 i förordning (EG) nr 44/2001)
11. Delgivning av stämningsansökan enligt kapitel III, om tillämpligt
Ja Nej
- 11.1. Delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 13
eller delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har mottagit handlingen

⁽¹⁾ Räntesats som tillämpas av Europeiska centralbanken vid dess huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

30.4.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 143/27

- 11.2. Vederbörlig underrättelse
Gäldenären har underrättats i överensstämmelse med artiklarna 16 och 17
12. Delgivning av kallelse, om tillämpligt
Ja Nej
- 12.1. Delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 13
eller delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har mottagit kallelsen
- 12.2. Vederbörlig underrättelse
Gäldenären har underrättats i överensstämmelse med artikel 17
13. Åtgärdande enligt artikel 18.1 av att de processuella miniminormerna har inte iakttagits
- 13.1. Domen har delgivits i överensstämmelse med artikel 13
eller domen har delgivits i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har mottagit domen
- 13.2. Vederbörlig underrättelse
Gäldenären har underrättats i enlighet med artikel 18.1 b
- 13.3. Gäldenären har haft möjlighet att överklaga domen
Ja Nej
- 13.4. Gäldenären har underlåtit att överklaga domen i enlighet med de relevanta processuella kraven
Ja Nej

Utfärdat i datum.....

Underskrift och/eller stämpel

BLAGA II

INTYG OM EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL – INFÖR DOMSTOL INGÅNGEN FÖRLIKNING

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
 IE IT LU NL PT SE UK

2. Domstol som utfärdat intyget

2.1. Namn:

2.2. Adress:

2.3. Tfn/fax/e-post:

3. Domstol (om annan) som godkänt förlikningen eller inför vilken förlikningen ingicks

3.1. Namn:

3.2. Adress:

3.3. Tfn/fax/e-post:

4. Inför domstol ingången förlikning

4.1. Datum:

4.2. Referensnummer:

4.3. Parter

4.3.1. Borgenärens/borgenärernas namn och adress:

4.3.2. Galdenärens/galdenärernas namn och adress:

5. Penningfordran som intygas

5.1. Kapitalbelopp:

5.1.1. Valuta: Euro
 Svenska kronor
 Pund sterling
 Annan (skall anges)

5.1.2. Om fordran avser en arbetsbetalning

5.1.2.1. Belopp för varje arbetsbetalning:

5.1.2.2. Förfallodag för den första arbetsbetalningen:

5.1.2.3. Förfallodagar för följande arbetsbetalningar:

veckovis månadsvis annat (skall anges)

30.4.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 143/29

- 5.1.2.4. Period för fördran
- 5.1.2.4.1. För närvarande obestämd eller
- 5.1.2.4.2. Förfallodag för den sista avbetalningen:
- 5.2. Ranta
- 5.2.1. Räntesats
- 5.2.1.1. ... % eller
- 5.2.1.2. ... % över ECB:s basränta ⁽¹⁾
- 5.2.1.3. Annan (skall anges)
- 5.2.2. Rantan skall börja löpa från och med:
- 5.3. Ersättningsbara kostnader, om sådana anges i förlikningen inför domstol
6. Förlikningen inför domstol är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Utfärdat i ... datum ...

Underskrift och/eller stämpel

⁽¹⁾ Räntesats som tillämpas av Europeiska centralbanken vid dess huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

BILAGA III

INTYG OM EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL – OFFICIELL HANDLING

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
IE IT LU NL PT SE UK
2. Domstol/myndighet som utfärdat intyget
- 2.1. Namn:
- 2.2. Adress:
- 2.3. Tfn/faxe/post:
3. Domstol/myndighet (om annan) som upprättat eller registrerat den officiella handlingen
- 3.1. Namn:
- 3.2. Adress:
- 3.3. Tfn/faxe/post:
4. Officiell handling
- 4.1. Datum:
- 4.2. Referensnummer:
- 4.3. Parter
- 4.3.1. Borgenärens/borgenärernas namn och adress:
- 4.3.2. Galdenärens/galdenärernas namn och adress:
5. Penningfordran som intygas
- 5.1. Kapitalbelopp:
- 5.1.1. Valuta Euro
 Svenska kronor
 Pund sterling
 Annan (skall anges)
- 5.1.2. Om fordran avser en avbetalning
- 5.1.2.1. Belopp för varje avbetalning:
- 5.1.2.2. Förfalldag för den första avbetalningen:
- 5.1.2.3. Förfalldagar för följande avbetalningar
veckovis månadsvis annat (skall anges)

- 51.2.4. Period för fordran
- 51.2.4.1. För närvarande obestämd eller
- 51.2.4.2. Förfallodag för den sista arbetningen
- 5.2. Ränna
- 5.21. Rännesats
- 5.21.1. ... % eller
- 5.21.2. ... % över ECB:s basränta ⁽¹⁾
- 5.21.3. Annan (skall anges)
- 5.2.2. Räntan skall börja löpa från och med:
- 5.3. Ersättningsbara kostnader, om sådana anges i den officiella handlingen:
6. Den officiella handlingen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Utfärdar i ... datum ...

Underskrift och/eller stämpel

⁽¹⁾ Rännesats som tillämpas av Europeiska centralbanken vid dess huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

BILAGA IV

INTYG OM ATT EN DOM INTE KAN VERKSTÄLLAS ELLER ENDAST I BEGRÄNSAD UTSTRÄCKNING KAN VERKSTÄLLAS

(artikel 6.2)

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
IE IT LU NL PT SE UK
2. Domstol/myndighet som utfärdat intyget:
- 2.1. Namn:
- 2.2. Adress:
- 2.3. Tfn/fax/e-post:
3. Domstol/myndighet (om annan) som utfärdat domen/den inför domstol ingångna förlikningen/den officiella handlingen (*)
- 3.1. Namn:
- 3.2. Adress:
- 3.3. Tfn/fax/e-post:
4. Dom/inför domstol ingången förlikning/officiell handling (*)
- 4.1. Datum:
- 4.2. Referensnummer:
- 4.3. Parter:
- 4.3.1. Borgenärens/borgenärernas namn och adress:
- 4.3.2. Gäldenärens/gäldenärernas namn och adress:
5. Denna dom/inför domstol ingångna förlikning/officiella handling (*) har intygats vara en europeisk exekutionstitel men
- 5.1. domen/den inför domstol ingångna förlikningen/den officiella handlingen (*) är inte längre verkställbar
- 5.2. verkställigheten är tillfällig
- 5.2.1. välande
- 5.2.2. begränsad till säkerhetsåtgärder

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

BILAGA V

ERSÄTTNINGSENTYIG OM EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL TILL FÖLJD AV ATT TALAN HAR FÖRTS MOT
DOMEN (artikel 6.3)

A. Talan har förts mot följande dom/inför domstol ingången förlikning/ officiella handling (*), vilken har intygats vara en europeisk exekutionstitel

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
IE IT LU NL PT SE UK

2. Domstol/myndighet som utfärdat intyget

2.1. Namn:

2.2. Adress:

2.3. Tfn/fax/e-post:

3. Domstol/myndighet (om annan) som utfärdat domen/den inför domstol ingången förlikningen/den officiella handlingen (*)

3.1. Namn:

3.2. Adress:

3.3. Tfn/fax/e-post:

4. Dom/inför domstol ingången förlikning/ officiella handling (*)

4.1. Datum:

4.2. Referensnummer:

4.3. Parter

4.3.1. Borgenärens/borgenärens namn och adress:

4.3.2. Gäldenärens/gäldenärernas namn och adress:

B. Till följd av att talan har förts mot domen har följande beslut meddelats och intygats härmed vara en europeisk exekutionstitel som ersätter den ursprungliga europeiska exekutionstiteln

1. Domstol

1.1. Namn:

1.2. Adress:

1.3. Tfn/fax/e-post:

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

30.4.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 143/35

2. Beslut
- 2.1. Datum
- 2.2. Referensnummer
3. Penningfordran som intygas
- 3.1. Kapitalbelopp
- 3.1.1. Valuta Euro
 Svenska kronor
 Pund sterling
 Annan (skall anges)
- 3.1.2. Om fordran avser en arbetsbetalning
- 3.1.2.1. Belopp för varje arbetsbetalning
- 3.1.2.2. Förfallodag för den första arbetsbetalningen
- 3.1.2.3. Förfallodagar för följande arbetsbetalningar
 veckovis månadsvis annat (skall anges)
- 3.1.2.4. Period för fordran
- 3.1.2.4.1. För närvarande obestämd eller
- 3.1.2.4.2. Förfallodag för den sista arbetsbetalningen
- 3.2. Ranta
- 3.2.1. Rantesats
- 3.2.1.1. ... % eller
- 3.2.1.2. ... % över ECB:s basränta ⁽¹⁾
- 3.2.1.3. Annan (skall anges)
- 3.2.2. Rantan skall börja löpa från och med
- 3.3. Ersättningsbara kostnader, om sådana anges i beslutet:
4. Beslutet är verkställbart i ursprungsmedlemsstaten
5. Det är fortfarande möjligt att överklaga beslutet
 Ja Nej
6. Beslutet överensstämmer med artikel 6.1.b

(1) Rantesats som tillämpas av Europeiska centralbanken vid dess huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

7. Beslutet avser frågor som rör konsumentavtal
- Ja Nej
- 7.1. Om ja,
är gäldenären en konsument?
- Ja Nej
- 7.2. Om ja,
gäldenären har sin hemvist i ursprungsmedlemsstaten (i den mening som avses i artikel 59 i förordning (EG) nr 44/2001)
8. Vid tiden för beslutet efter att talan har förts, är fordran obestridt i den mening som avses i artikel 3.1 b eller c?
- Ja Nej
- Om ja
- 8.1. Delgivning av stämningsansökan
- Har gäldenären ingivit stämningsansökan?
- Ja Nej
- Om ja
- 8.1.1. Delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 13
eller delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har mottagit handlingen
- 8.1.2. Vederbörlig underrättelse
- Gäldenären har underrättats i överensstämmelse med artiklarna 16 och 17
- 8.2. Delgivning av kallelse, om tillämpligt
- Ja Nej
- Om ja
- 8.2.1. Delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 13
eller delgivning har skett i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har mottagit kallelsen
- 8.2.2. Vederbörlig underrättelse
- Gäldenären har underrättats i överensstämmelse med artikel 17

30.4.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 143/37

- 8.3. Åtgärdande enligt artikel 18.1 av att de processuella miniminormerna inte har iaktagits
- 8.31. Beslutet har delgivits i överensstämmelse med artikel 13
eller beslutet har delgivits i överensstämmelse med artikel 14
eller det har bevisats i enlighet med artikel 18.2 att gäldenären har motagit beslutet
- 8.32. Vederbörlig underrättelse
Gäldenären har underrättats i enlighet med artikel 18.1 b

Utfärdat i .. datum ...

Underskrift och/eller stämpel

BILAGA VI

ANSÖKAN OM RÄTTELSE ELLER ÅTERKALLANDE AV ETT INTYG OM EUROPEISK
EXEKUTIONSTITEL(artikel 10.3)

FÖLJANDE INTYG OM EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL

1. Ursprungsmedlemsstat: AT BE DE EL ES FI FR
IE IT LU NL PT SE UK
2. Domstol/myndighet som utfärdat intyget
- 2.1. Namn:
- 2.2. Adress:
- 2.3. Tfn/fax/e-post:
3. Domstol/myndighet (om annan) som utfärdat domen/den in för domstol ingången förlikningen/den officiella handlingen (*)
- 3.1. Namn:
- 3.2. Adress:
- 3.3. Tfn/fax/e-post:
4. Dom/in för domstol ingången förlikning/ Officiell handling (*)
- 4.1. Datum:
- 4.2. Referensnummer:
- 4.3. Parter
- 4.3.1. Borgenärens/borgenärernas namn och adress:
- 4.3.2. Galdenärens/galdenärernas namn och adress:
- MÅSTE
5. RÄTTAS TILL eftersom, på grund av ett skrivfel eller liknande, följande bristande överensstämmelse föreligger mellan intyget om europeisk exekutionstitel och den underliggande domen/in för domstol ingången förlikning/den officiella handlingen (skall anges)

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

30.4.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 143/39

6. ÅTERKALLAS därför att
- 6.1. den inrygde domen gällde ett konsumentkontrakt, men meddelades i en medlemsstat där konsumenten inte har sitt hemvist i den mening som avses i artikel 59 i förordning (EG) nr 44/2001
- 6.2. det är uppenbart att inrygget om den europeiska exekutionstiteln beviljats felaktigt av annat skäl (skall anges)

Utfärdad i ...datum ..

Underskrift och/eller stämpel

Bilaga 2 – Artikel 6 (Konventionen om mänskliga rättigheter)

EUROPEISKA KONVENTIONEN ANGÅENDE SKYDD FÖR DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA OCH DE GRUNDLÄGGANDE FRIHETERNA (I UTDRAG)

Antagen i Rom den 4 november 1950

AVDELNING I

RÄTTIGHETER OCH FRIHETER

Artikel 6

Rätt till en rättvis rättegång

1. Var och en skall, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag. Domen skall avkunnas offentligt, men pressen och allmänheten får utestängas från förhandlingen eller del därav av hänsyn till den allmänna moralen, den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten i ett demokratiskt samhälle, eller då minderårigas intressen eller skyddet för parternas privatliv så kräver det eller, i den mån domstolen finner det strängt nödvändigt, under särskilda omständigheter när offentlighet skulle skada rättvisans intresse.
2. Var och en som blivit anklagad för brott skall betraktas som oskyldig till dess hans skuld lagligen fastställts.
3. Var och en som har blivit anklagad för brott har följande minimirättigheter
 - a) att utan dröjsmål, på ett språk som han förstår och i detalj, underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom,
 - b) att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar,
 - c) att få försvara sig personligen eller genom rättegångsbiträde som han själv utsett eller att, när han saknar tillräckliga medel för att betala ett rättegångsbiträde, erhålla ett sådant utan kostnad, om rättvisans intresse så fordrar,
 - d) att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom samt att själv få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot honom,
 - e) att utan kostnad bistås av tolk, om han inte förstår eller talar det språk som begagnas i domstolen.

Bilaga 3 – Artikel 47 (Europeiska unionens rättighetsstadga)

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA (2000/C 364/01) (I UTDRAG)

KAPITEL VI

RÄTTSKIPNING

Artikel 47

Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag.

Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rättshjälp skall ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.
